

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΣΜΑΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΥ

ΤΟΥ ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ
ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΟΣ ΕΝ ΧΙΩ
ΣΥΝΤΕΘΕΙΣΑ ΤΗΟ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΤΑΤΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΕΣΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΧΙΟΥ

ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ

ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΕΙ

Επιστάσι καὶ διορθώσαι τοῦ Κ. Γεωρμ. Στρατούλη
ΔΑΠΛΗ ΔΕ ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ

Διευθυόμενον ὑπὸ Νέστορος Ι. Ταρυσσοπούλου.

1856.

1856. ΜΑΡΤΙΟΥ 26 Ε. Π.

Η Αὐτοῦ Πανιερότης ὁ Μητροπολίτης Ζακύνθου Κύριος
Κύριος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἀναγνώσας τὴν ἀπὸ 24 λήγοντος παρ'
αὐτῷ προσαχθεῖσαν ἀναφορὰν τοῦ Κυρίου Σεργίου Χ. 'Ραφ-
τάνη, ἰδὼν ὅτι δι' αὐτῆς τῆς ἀναφορᾶς προτίθεται μὲν νὰ
ἐκδώσῃ διὰ τοῦ τύπου ὁ ῥηθεὶς Κύριος τὴν Ἀσματοικὴν Ἀκο-
λουθίαν καὶ τὸν Βίον τοῦ νεοφανοῦς ἐνδόξου καὶ αὐτόχθονος
Μάρτυρος ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ Ζακυνθίου μαρτυρήσαντος ἐν Χίῳ
τὸ ἔτος 1635 Ἰουλίου 24, ἐξαιτεῖται δὲ τὴν Ἀρχιερατικὴν
ἐγκρισιν.

Ἡ Αὐτοῦ Πανιερότης

Διεξελοῦσα ἀκριβῶς τὴν ῥηθεῖσαν Ἀκολουθίαν καὶ τὸν
Βίον καὶ εὐροῦσα πάνυ ὠφέλιμον εἰς τοὺς πιστοὺς καὶ ἰδίως
τῆς νήσου ταύτης τὴν διὰ τοῦ τύπου πολλαπλασίασιν αὐ-
τῶν ἐπαινοῦσα δὲ καὶ τὸν περὶ τὰ θρησκευτικὰ διακαῆ ζῆλον
τοῦ εἰρημένου Κυρίου 'Ραφτάνη παρέχει αὐτῷ τὴν ἐξαιτηθεῖ-
σαν τῆς ἐκτυπώσεως ἄδειαν, ἵνα καὶ τλ.

Τ. Σ.

Νικόλαος Μητροπολίτης Ζακύνθου

Χ. ἱερεὺς Πρωτοελάτος ἱερογραμματεὺς

ΤΩΙ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΩΙ

ΚΑΙ

ΘΕΟΚΡΟΒΑΝΤΩΙ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΙ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΚΥΡΙΩΙ ΚΥΡΙΩΙ

ΝΙΚΟΛΑΩΙ ΚΟΚΚΙΝΗΙ

ΑΝΔΡΙ ΕΝΑΡΕΤΩΙ

ΕΙΣ

ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΤΗΝ ΔΕ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΝ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ὁ ἐκδότης.

ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ.

« Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν
ἐν ἡμῖν. » (Ἰωαν. Α'. 14.)

ΜΗΝΙ ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΔ'. (24).

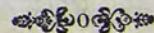

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΥ

ΤΟΥ ΕΝ ΧΙΩ.

Ἐσπέρας μετὰ τὸν προοιμιακόν, στιχολογοῦμεν τὸ ἁ.
ἀντίφωνον, τὸ Μακάριος ἀνὴρ· εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα
ἱστώμεν στίχους ς'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσ-
όμοια γ'. ποιῶντες αὐτὰ ς'.

*Ἦχος ἁ. Πρὸς τὸν Οὐρανίων Ταγμάτων.

Ο ιερώνυμος μάρτυς θεῖος Θεόφιλος, ὡς ἀ-
πολαύσων ῥόδου δόξης ἐπουρανίου ἀνέτλη τὰς
ἀκάνθας διὰ πυρός· εἰ γὰρ πόνων τραχύτητι, εὐ-
δαιμονίας ὑλικῆς ἢ κτήσις κτάται βροταῖς, πόσῳ
μᾶλλον ἡ ἀκήρατος.

Ὅμοιον.

Ο θεατῆς τῆς μελλούσης μακαριότητος, τοῦ ἀκροτάτου τέλους· διὸ φύσις ἀνθρώπων, οὐκ ἀπειλαῖς, οὐδ' αἰκίαις ἐτέμνετο τοῦ ἀρχετύπου σωτῆρος εἰκὼν σοφῇ, πλάσις θεία καὶ τὰ στίγματα.

Ὅμοιον.

Ομιμητῆς στρατιώτης τοῦ ἡγεμόνος Χριστοῦ, πνεύματι προσπαλαίων ἀκαθάρτῳ καὶ κόσμῳ, σαρκί τε καὶ τυράννῳ φρόνιμος ἦν, ὡς ὄφιν πρῶτον κεφάλαιον τῆς εὐσεβείας τηρήσας, πέλεια δὲ πράξεως θείας, διπλῇ ἁμωμος.

Δόξα ἡχος Πλ. Β'.

Ζακύνθιον σέλας ἀξιάγαστε Θεόφιλε, τῆς τοῦ Κυρίου σημαίας ὁπαδὲ γνησιώτατε, καὶ ἀναιρέτα τῶν λήρων τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ τῆς πλάνης στηλιτευτὰ θεόσοφε, χαίροις ὦ τῶν ὁρέων στερέρον, ἐφ' οὗ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἀκοδόμηται, ὡς ἔφη ὁ ψαλμωδός, χαίροις, θαλασσὴ βλαστὲ, τοῦ ἀγλαοκάρπου τῆς εὐσεβείας δένδρου τῇ ἱκμάδι τοῦ πνεύματος κάτοχε καὶ τοῖς αἵμασι τοῦ Κυρίου πικνόμενε, χαίροις, ἀκη-

λίδωτον ἔσοπτρον, τὸ ἀμιγές τῶν κάτω χαρακτήρων καὶ τῶν ἄνω ἔμπλεων, πρέσβευε σὺν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν ὅπως στερέρως τῇ εὐσεβείᾳ προσαρμωσθῶμεν σῇ μεσιτείᾳ Θεόφιλε.

Καὶ νῦν. Τίς μὴ μακαρίσει σε. Εἰσόδος, προκείμενοι τῆς ἡμέρας. Καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Προφητείας Ἡσαίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Τὰδε λέγει Κύριος· πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς, ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουσὰ ποιήσει ἡμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ, γίνεσθέ μοι μάρτυρες καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γινώτε καὶ πιστεύσητέ μοι καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἐμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμέ οὐκ ἔστι, ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός καὶ οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ ὁ σώζων· ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα· ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος ποιήσω καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ἡμᾶς ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἀφῆται αὐτῶν βάσανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνᾶναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἳδὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ· καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κο-

λασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παι-
δευθέντες μέγала εὐεργετηθήσονται ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέειρασεν
αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ, ὡς χρυσὸν ἐν χω-
νευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσ-
εδέξατο αὐτοὺς, καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψου-
σι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλᾷ διαδραμοῦνται. Κρινούσιν
ἐθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν· καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς
τοὺς αἰῶνας, οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν
καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις
καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλε-
κτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς
αὐτῶν καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήφον-
ται τὸ βασιλεῖον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλ-
λους ἐκ χειρὸς Κυρίου ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάζει αὐτοὺς, καὶ τῷ
βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν· λήφεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον
αὐτοῦ· καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν· ἐνδύ-
σεται θώρακα δικαιοσύνης καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυ-
πόκριτον. Λήφεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον, ὁσιότητα· δέξινε δὲ
ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν, συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κό-
σμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀ-
στραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν
ἀλοῦνται καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χά-
λασαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης· ποταμοὶ δὲ
συγκλύσουσιν ἀποτόμως, ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνά-
μεως καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλιμήσει αὐτοὺς· καὶ ἐρημώσει πᾶσαν
τὴν γῆν ἀνομία καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους ду-
ναστῶν. Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε, μάθετε, δικασταὶ

περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλῆθους καὶ γεγαυ-
ρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτη-
σις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου.

Εἰς τὴν λιτὴν ἤχος α.

Τὸν στερεὸν καὶ ἀήττητον τῆς πίστεως ἀδά-
μαντα, τὸν μὴ εἴξαντα οὐδὲ πυρὶ οὐδὲ μάστιξιν
οὐδ' ἄλλη ἰδέα βασάνων· μόνῳ δ' ἡττηθέντα τῷ
ἀρνίῳ αἵματι, συνελθόντες εὐφημήσωμεν, χαῖρε
λέγοντες Θεόφιλε χαριτώνυμε, αἵματι μὲν πε-
φαιγιγμένε· οἷόν τι δ' ὄρος καθιδρυμένος ἐν μέ-
σῳ τῆς ἐνύλου θαλάσσης καὶ τῶν προσβολῶν ἀ-
νώτερε· ὅθεν τοὺς ἐκπτώτους τῆς τοῦ Ἀβραάμ
κληρονομίας, εὐθαρσῶς κατημαύρωσας καὶ διή-
νυσας ἀκριβῶς τὴν ἥτταν τῆς ἀβλήσεως, δεήθητι
οὖν τοῦ Θεοῦ, μάρτυς ἀκράδαντε, ἐπιρρώνυμένas
τῇ πίστει τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα ἤχος Πλ. α.

Πανηγύρεως ἡμέρα, κέρδος οὖν πραγματευ-
σώμεθα, σὺ μικρὸν, οὐδ' ἐφήμερον· οὐδὲ χθονίοις
λαγῶσι κατορυπτόμενον, τοῖς χθαμαλοῖς δὲ ἐρά-
σμιον, πτήσει ὄντως καὶ σκιᾷ κατάλληλον, ἀν-
τάλλαγμα γενέσθω δ' ἡμῖν τῶν ῥεόντων τὰ αἶδια,
μὴ οὖν ληξάτω ὁ χρόνος, καὶ μενοῦμεν ἄκαρ-

ποι, ἔλωμεν ἀδελφοὶ μὴ τὴν δοκοῦσαν εὐδαιμονίαν, τῇ λύπῃ σύμμικτον, μᾶλλον δ' ὡς τὴν διανοίαν στάσιμοι, προσελώμεθα ταύτης τὴν παντοίας λύπης ἀμέτοχον· τὴν οὕτως ἄκραν εὐδαιμονίαν καὶ ἀριστείαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν Θεοτόκε μακαρίζομένσε

Εἰς τὸν στίχον ς'. ἤχος δ'.

Ἐδωκας σημείωσιν.

Δεῦτε φιλομάρτυρες, πνευματικῶς εὐφημῶμεν, ἑορτὴν παναοίδιμον, τοῦ γενναίου μάρτυρος, ἀνδρὸς Θεοφίλου, ὕμνοις Θεοφίλοις καταφλεχθέντες τῷ πυρὶ διὰ τὴν φλόγα τοῦ Θεοῦ ἑρωτος, ὅνπερ καὶ ἱκετεύσωμεν, ἡμῖν τῶν θείων ἀνάψασθαι λαμπράν φλόγα καὶ ἄδυτον τρισηλίου Θεότητος.

Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Οπότε Θεόφιλος, ὡς τὸ ἀρνίον τὸ ἄκακον τοῦ Χριστοῦ περιείλκετο, ἦν δίκη ὑπόδικος· ὑπ' ἀγρίων λύκων, δηκτικῶν ἀνόμων· ὡς σκύμνος ἦν κατὰ ψυχὴν, τοὺς ἀντιθέτους μὴ δεδιττόμενος πυρὶ γὰρ ὑπελάμβανεν, ὥσπερ χρυσὸς βασανίζεσθαι, ὁ Θεόφρων Θεόφιλος· ποινῶς ὅθεν ἠγάλλετο.

Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Ηνίκα Θεόφιλος, εἰρκταῖς δειναῖς καθειργνέτο ἀνηλίοις, ὡς ἥλιος αὐτὰς περιήστραπται, τριλαμποῦς, ἡλίου ἔχων λαμπηδόνας δι' ὧν ὁ ζόφος φέρει φῶς τοῖς τὴν καρδίαν κρύσταλλον ἔχουσιν, αἷς τὸ κατὰ διάμετρον πρὸς τὸν ἀκήρατον ἥλιον, καὶ τοὺς ἄλλους ἐφαῖδρυνεν ὡς φωστήρ διαυγέστατος.

Δόξα ἤχος δ'.

Δεῦτε ἑορτάσωμεν, λαοὶ, τὴν τοῦ ἀθλοφόρου πανήγυριν σήμερον· φύσει οὖσαν μετ' ἐγκωμίων· ὡς ἔφη ὁ Σολομών, καὶ χαρμονὴν λαῶν ἀκατάληπτον τῆς ἀθανασίας ἀγῶνα, ὡς μαγνητὶς λίθος τὸν σίδηρον, τοὺς φιλεόρτους ἐφέλκοντα, οὐ πάλαις, σὺ δρόμοις κατεπειγομένους· οὐδ' ἄλλοις ἐπιπονωτέροις γυμνάσμασιν, ὧν τύφος ὁ στέφανος, καὶ καπνὸς παρερχόμενος, ἀλλ' ἄθλον κατὰ τῶν ψυχοφθόρων πνευμάτων, ᾧ ἡ ἥττα φέρει τὸ θεῖον διάδημα, τὴν αὐτάρκη ἀντιμισθίαν καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἀπολυτίκιον ἤχος δ'.

Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα ἐν

τῇ φλογὶ τοῦ πυρὸς, ὥσπερ ἐν ὕδατι ὁροσιζόμενος, ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόφιλος ἠγάλλετο, καὶ τὸν Χριστὸν μόνον Θεὸν διαπρυσίως ἐκήρυττεν, ὃ καὶ πρεσβεύει ἀδιαλείπτως, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν. Εἰς τὸν ὀρθρον μετὰ τὴν πρώτην στιχολογίαν, κάθισμα, ἤχος α'.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Εφλέχθης τῷ πυρὶ, ὁ πυρίπνους μαρτύρων, σωζόμενος πυρὶ ὑπερφώτου Τριάδος, διὸ καὶ ἀμαρύγματι τούτου πάντας ἐφώτισας· μηδὲν τίθεσθαι τὴν τοῦ πυρὸς μικρὰν φλόγα, κατοπτρίζοντας τῆς φεγγαβοῦλου Τριάδος τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον ὁμοιον.

Μαρία τὸ σεπτὸν, τοῦ δεσπότη τοῦ δοχεῖον· ἀνάστησον ἡμᾶς πεπτωκότας εἰς χάος δεινῆς ἀπογνώσεως καὶ πταισμάτων καὶ θλίψεων· σὺ γὰρ πέφυκας ἀμαρτωλῶν σωτηρία, καὶ βοήθεια καὶ κραταιὰ προστασία, καὶ σώζεις τοὺς δοῦλους σου.

Μετὰ τὴν 6'. στιχολογίαν καθ. ἤχος πλ. α'.

Τὴν σοφίαν καὶ λόγον

Τὸν γενναῖον ὀπλίτην καὶ ἀθλητὴν ὀπλισθέν-

τα τελείως ὅπλοις Χριστοῦ, φέροντα τὴν ἄμαχον πανοπλίαν καὶ μάχαιραν, τοῦ παναγίου πνεύματος ἀσπίδα καὶ κόρυθα, οἷς καθέλκεν ἀνδρείως ἐχθροῦ μηχανήματα, δεῦτε ἐτησίως εὐφημήσωμεν πάντες· ἐστέφθη γὰρ τὸν στέφανον, στρατιώτης ὡς ἔννομος, καὶ πρεσβεύει τῷ στέφανῳ δοῦναι πᾶσι τῶν δεινῶν καὶ τελείαν πταισμάτων συγχώρησιν τοῖς ἐκ καρδίας καὶ πόθου τελούσι τὴν μνήμην αὐτοῦ.

Δόξα καὶ νῦν Θεοτοκίον ὁμοιον.

Χαριστήριον αἶνον χρεωστικῶς, ὡς ἡ χήρα ἐκεῖνη δύο λεπτά, προσφέρω σοι δέσποινα ὑπὲρ πασῶν τῶν χαρίτων σου· σὺ γὰρ ὥφθης σκέπη ὁμοῦ καὶ βοήθεια, πειρασμῶν καὶ θλίψεων αἰέ με ἐξαίρουσα· ὅθεν, ὡς ἐκ μέσης φλογιζούσης καμίνου, ῥυσθεὶς τῶν θλιβόντων με, ἐκ καρδίας κραυγάζω σοι, Θεοτόκε βοήθει μοι, πρεσβεύουσα τῷ σῶν υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δοθῆναι μοι· σὲ γὰρ ἔχω ἐλπίδα ὁ δοῦλος σου.

Μετὰ τὸν πολυέλαιον κάθισμ. ἤχος δ'.

Ἐπεφάνης σήμερον.

Ελαμπρύνθη σήμερον ταῖς σαῖς ἀκτῖσι πᾶσα νῆσος, ἀρίστε μάρτυς Θεόφιλε, σοφὲ, τὸν φω-

τοδότην γεραίρουσα, τὸν σὲ ἀστέρα φαιδρὸν ἀναδείξαντα.

Δόξα καὶ νῦν Θεοτοκίον ὁμοιον.

Τὰς ἀχράντους χεῖράς σου, παρθενομῆτορ, ἐφαπλοῦσα σκέπασον τοὺς πεποιθότας ἐπὶ σὲ καὶ τῷ υἱῷ σου κραυγάζοντας, πᾶσι παράσχου Χριστὲ τὰ ἐλέη σου.

Οἱ ἀναβαθμοὶ. Τὸ α. ἀντίφωνον τοῦ δ. ἤχου. Προκείμενον, Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει. στίχ. Πευτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ. Πᾶσα πνοή, τὸ Εὐαγγέλιον. Ὁ πεντηχοστός. Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Τὸ ἰδιόμελον ἤχος Πλ. β'.

Σήμερον ἡ τροπαιοῦχος ἐορτὴ τοῦ ἀθλητοῦ Θεοφίλου ἡμᾶς συνήγειρεν, ὅπως διεγείρῃ πρὸς ἄθλον κατὰ τῶν ἀκαθάρτων δυνάμεων, καὶ ἀράμενου κατ' ἐκείνων τροπαιὸν ἀξιώσῃ τῆς βασιλείας τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Σῶσον ὁ Θεός τὸν λαόν σου, καὶ τὰ λοιπά. Οἱ κανόνες. ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου εἰς ς'. καὶ τοῦ Ἀγίου εἰς ἡ. Ὁ εἰρμός.

Ὑγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηράν.

Ως οὕτως Θεόφιλος καρτερῶς ἠλεγξεν ἀθέ-

σμούς, τοὺς ἐξ Ἀγαρ, οἵα θεσμοὺς ἀνδρὸς περὶ θηναίους μυθογράφου· τὸν δὲ Θεὸν καὶ Μεσσίαν ἐτράνωσεν.

Θεὸν καὶ ὁμόδοξον τῷ πατρὶ, ταυτότητι ἔργων, χαρακτηρῶν ὁ ἀπλῶς Θεοῦ, ἀνθρωπείαν φύσιν ὑποστάντα, ὡς λυτρωτὴν καὶ εὐζωίας ἀρχέτυπον.

Ετι δὲ καὶ λίθον τὸν τῆς Σιών, ὡς γίγαντα δραμόντα ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἕως ἄλλου ἄκρου ὡς Μεσσίαν, οὗ γενεὰ, ὡς Θεοῦ ἐστὶν ἄφρατος.

Θεοτοκίον.

Απάντων τῶν ὄντων δημιουργός, διὰ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἐν σῇ γαστρὶ, σκηνώσας σαρκούται, θεομῆτορ, τὸ καθ' ἡμᾶς δημιουργούμενος.

Ὡδὴ γ'. ὁ εἰρμός. Σὺ εἶ τὸ στερέωμα.

Ισμεν σὲ τὸ ἄπειρον, αὐτὸν ὄντα καὶ ἀναρχον· ὅθεν οὐδὲν ἀλλοιώσεως μέτεστί σοι, ἀπλούστατε.

Οὕτως ὁμοούσιος, τῷ πατρὶ καὶ ισότιμος, ὡς

φοβερούς πέμψας ποτὲ ὄφεις κατ' ἐχθρῶν ὁ Θεὸς ἄνθρωπος.

Σέβω τρίτον πρόσωπον, τὸ Πνεῦμα τὸ Πα-
νάγιον, ἐν φωτὶ φῶς ὁρώμενον, Πατρίτε καὶ Υἱῶ
ὁμοσύσιον καὶ συνδοξαζόμενον.

Θεοτοκίον

Ιθυονον πρεσβείαις σου, πρὸς τὴν οὐράνιον ἄνο-
δον τοὺς εὐσεβῶς κεχαριτωμένη Θεοτόκον φρο-
νούντάς σε.

Κάθισμα ἦχος πλ. δ'.

Τὴν σοφίαν καὶ λόγον ἐν σῇ γαστρί.

Τρισυπόστατον κτίστην πάντες Θεόν, εὐφη-
μήσωμεν ἓνα καὶ τριλαμπή, Θεόν οὐ διαιρού-
μενον· καὶ γὰρ ἡ φύσις θεότητος ἀπλῆ πέφυ-
κε, πλήθει δὲ τῶν προσώπων οὐδὲν κατατέμενε-
ται, ἄκρας ἀπειρίας ὑπαρχούσης ἐν ταύτῃ·
τόπων γὰρ μερίσματα ἄγει φύσεως τμήμα-
τα, ὡς οὐ πλήθει μερίζεται τῶν ὄντων ὁ μόνος
Θεός, εἰ οὐδ' ἐξώθεν ὀδῶντος παράγεται, αἰτιατὰ
πυρός οἷα ταυτὸν θεοπρόβλητα.

Δόξα καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ως παρθένον καὶ μόνην ἐν γυναιξί, σὲ ἀ-

σπόρως τεκοῦσαν Θεόν σαρκί, πᾶσαι μακαρίζομεν
γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων· τὸ γὰρ πῦρ ἐσκήνωσεν ἐν
σοὶ τῆς Θεότητος, καὶ ὡς βρέφος θηλάζεις τὸν
κτίστην καὶ κύριον· ὅθεν τῶν ἀγγέλων καὶ ἀν-
θρώπων τὸ γένος ἀξίως δοξάζοντες τὸν πανάγιον
τόκον σου συμφῶνως βοῶμέν σοι, πρέσβευε τῇ
σῇ υἱῶ καὶ Θεῷ τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρή-
σασθαι τοῖς προσκυνοῦσιν ἐν πίστει τὸν ἄσπο-
ρον τόκον σου.

ΔΟΥΤΟΣ

Εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Θεοφίλου

ὑπο τοῦ ἁγίου Γ. Κορεσσιοῦ

Κύριε εὐλόγησον.

ΑΝΔΡΕΣ φιλομάρτυρες, ὅποσοι ὑπὸ τῆς ἡδίστης μνήμης τοῦ
Θεόφρονος Θεοφίλου ξυνελέγητε σήμερον, ἐν τῷδε τῷ σεπτῷ καὶ
σεβασμῷ τοῦ μεγαλομάρτυρος Ναῶ, τὴν ὑπέρλαμπρον ἐκείνου
ἡμέραν, ἡγουν τοῦ Θεοφίλου, ἡδέως πανηγυρίζοντες αἰγλήτε καὶ
φαιδρότητι ψυχῆς τῶν φαιδροτάτων ἀκτίνων τοῦ ἰδίου αἵματος
ἀπολαύοντες, ἡμῖν οἷόν τι ὑπὸ κέντροις ῥόδων ἐναποστιλβουσῶν τὴν
ἀγλαόδωρον τῆς οὐρανίου δόξης λαμπρότητα, ὁρῶγε ὦ φιλόθεον
σύστημα, πάντας ὑμᾶς, καὶ τοὺς καταβαλλομένους μοι λόγους εἰς
τὸν Θεόφιλον μάρτυρα ἱλαρῶς καὶ μετληχίῳ προσησομένους ἀκού-
σματι, καίπερ παρισυνόμενης ἐπὶ τῇ λέγειν προόδου τῷ μεγέθει
τῆς πανηγύρεως, πάνυτοι ἀπολειπομένους· ἀλλὰ γὰρ οὐκ οὐκ δὴ
φαίνεται γε θαυμαστόν· ἐὰν ἐκείνος μὲν ὁ τοῦ Κυρίου διάπυρος
ζηλωτής, πρόσγε τοῖς ἄλλοις καὶ κατὰ τοῦτο τὸν καθηγεμόνα μι-
μούμενος, ἐπὶ δυσὶν ὁδοῖν τῆς χάριτος δωρήματι πολλῷ μεῖζον

καταχθῆται τὸ μίσθωμα, ὑμεῖς δ' οἶα εὖνους, καὶ φιλόανθρωπος σύλλογος ἀκρόασησθε ἀναπεπταμένη τῇ διανοίᾳ καὶ μετ' οὐ μικρᾶς τῆς προθυμίας τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἤδη λεχθησομένων· καθάπερ γὰρ τῶν καὶ μικροπρεπῶς γυμνικῶν ἀγώνων ἱστορουμένων πόθος ἐγγίνεται τῷ τῷ σώματι γυμνάζοντι, οὕτω τῆς τῶν μαρτυρικῶν ἀθλῶν τε καὶ ἀγώνων διηγήσεως καίπερ μὴ κεκαλλιστημένοις καὶ ὑψηλοῖς, ἀλλὰ χθραμαλοῖς καὶ ἀγενέσι λόγοις ἀπαγγελλομένης, ἀσχοῦνται ψυχὴν ἔως συνέχει τὸν φιλομάρτυρα. Αἱ γὰρ τῶν μαρτυρικῶν ἀθλῶν διηγήσεις τοὺς πυραυγεῖς σπινθῆρας ἡμῖν τὴν πρὸς Θεὸν ὑπανάπτουσι φλόγα καὶ τοὺς φιλοχρίστους πρὸς εὐζωίαν σφόδρα διανιστῶσι, καὶ τῇ ψυχῇ, ὥσπερ ἀγαθὴ ἀρούρα, τὰ γόνιμα τοῦ ζωοποιοῦντος πνεύματος σπέρματα ἐπὶ μείζον αὐξοῦσι. Καὶ τῷ ὄντι, σοφῶς σοφός τις παρήνευσεν εἰπὼν, μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, καὶ ἐγκωμιαζομένου δικαίου εὐφρανθήσονται λαοί, θιγγάνει γὰρ ὡς ἀληθῶς τῶν ἀληθινῶν καὶ γνησίων ἐγκωμίων ἡ τοῦ δικαίου μνήμη μὴ βρώσης πολιτείας βροτῶ προσταττομένης οὕσα γε προγύμνασμα, ἀλλ' ἐξ αἰδίου αἰδίου Θεῷ διοικουμένης εἰσοδος ὑπάρχουσα περὶ ἧς καὶ ὁ μακάριος Παῦλος, ἀρχρότης, ἔφη, προσεληλύθατε πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς καὶ μυριάσιν ἀγγέλων πανηγύρει, ἐφ' ᾧ περ οὕτω λαμπρά καὶ βασιλικὴ οὕσα γε τυγχάνει ἡ παρούσα πανηγύρις, ὥστε τῇ αἴγλῃ τῆς οἰκείας δόξης, οἶα μαγνήτης λίθος πρὸς ἐκυτὴν τὸν σίδηρον ἔλκει, οὕτω πρὸς αὐτήν, τὰς χριστοτερπεῖς καὶ φιλοχρίστους ψυχὰς ἐπάγειται· ἃς δὴ, καὶ εἰ δέον συμπροθυμουμένους τῷ μάρτυρι, στοιχειώδει πυρὶ, χάριν τῆς θείας φλογός, καταφλέγεσθαι, διαδείκνυσιν, ἐπομένως δὲ καὶ μετὰ τῶν ἀειμνήστων πολιτῶν τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ πόλεως, βουλομένους πολιτεῦσθαι. Οὐκοῦν ὦ ἀκροατήριον τῶν μαρτυρικῶν ἐγκωμίων φιλήκουσιν μάλλον τῶν σωματικῶν, τὰς ψυχικὰς ἀκοὰς προσευτρεπίζοντας πρὸς ἀκρόασιν, ἄρξομαι πρὸς ὑμᾶς τῆς διηγήσεως.

Τοῦτον τοίνυν τὸν αἰθιμον καὶ τῆς ἀειζωῆς πολίτην Ζάκυνθος μὲν ἡ νῆσος ἤνεγκεν, ἡσκησαν δ' οἱ γονεῖς ἐκ πρώτης αὐτίκα τῆς ἡλικίας, καλοὺς καὶ ἐπιτηδείους τύπους μαλακῇ ἔτι γε οὖσα αὐτοῦ τῇ ψυχῇ ἐντυπώσαντές τε καὶ ἐγχαράξαντες. Ἦδη μὲν γὰρ τοὺς τῷ παιδί τὴν τοῦ εἶναι τελειότητα παρασχόντας, ἅμυχ καὶ τὴν τοῦ εἶναι, πολλῶ τῷ μέτρῳ, προελομένους μνηστεύεσθαι, ὅγε εἶχον ἀγαθὸν ἔξει τῷ παιδί κοινοποιουμένους, καὶ ταύτην προσδεικνύοντας τὸ τῆς ἀκιδήλου καὶ καθαρᾶς εὐγενείας

τεκμήριον. Σερμύνειν γὰρ οἶδε γένος ἡ πανεύφημος καὶ πολυβιβνητος τοῦ Χριστοῦ πολιτεία οὐ τὸ τῶν ἀρχηγόνων λειτουργούμενον, ἀλλὰ τὸ παντοῖα τῶν ἀρετῶν ἰδέα περιλαμπόμενον· οὐ γὰρ τὸ φύσει γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸ κατὰ προαίρεσιν πραττόμενον εὐφημίας ἂν τις εἰκότως ἀξιώσειε. Τέχνης δὲ τῆς ναυτικῆς ὁ Θεόφιλος μάρτυς εἶχετο· εἰ καὶ νῦν μὲν τὴν σωματικὴν, νῦν δ' ἐκείνης τὴν νοητικὴν μάλλον εἰργάζετο, ἐφ' ᾗ νοητικῇ δηλονότι εὐδοκίμος εἶναι ὅλως ἐσπούδαζεν· ἀντὶ γὰρ ἀστέρος καὶ ναυτικοῦ κανόνας, πρὸς τὸν ἀκύμαντον καὶ ἡσύχιον τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ ἕρμον, ὁ ἱερός καὶ θεοτύπως νόμος τὸν ἄνδρα διέθυσεν, ὅγε οὗτος ἀπεπέμπετο βιβλῶς τὰς στασιαστικὰς καὶ τοῖς θορύβοις τῶν παθῶν κυμαινομένης θαλάττας, καὶ τῇ τῶν ἰλυωδῶν τῆς ἡδυπαθείας γνόφῳ ἀπληστία ἐπετόλμει, καὶ πρὸς τὰς ἀντιπνεούσας καὶ ἐπανισταμένας τοῦ ἀθεμίτου πνεύματος ἀντεμβολὰς στερεῶς διεναυμάχει, πανταχόθεν ἐκρίψας τὸν κίνδυνον καὶ τροπαιοῦχος ἐπιφαινόμενος· ὥστε οἷον τι τῶν ἀρράχων καὶ ἀπαρασαλεύτων ἀρέων τῆς πίστεως, πανταχόσε τῶν ἀπαιτούντων πραγμάτων, ὑπὸ παντὶ τῶν ὁρθοδόξων διαφρημίσσθαι. Οὗτος τοίνυν ὁ ὑψηλόνους καὶ εὐκλεῆς τοῦ Κυρίου μάρτυς, καὶ εἰς Χρῖστον τὴν ἡμετέραν πατρίδα, μετὰ πολλὰς ἐτέρας, ἀρίκετο, ἐν ᾗ, ἐπὶ τὸ δέκατον καὶ ὀγδοὸν ἔτος τῆς ἐκείνου σχεδὸν προΐουσης ἡλικίας, εὐτόνως τε αἶμα, καὶ ἐπισκόπως καὶ τῶν μαρτυρικῶν στεφάνων ἡζήσεται. Οὐ μακροῦ γὰρ μετὰ τὴν ἐπιδημίαν τοῦ χρόνου παραρρῦέντος, ὕβρεως καὶ καταφρονήσεως τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν θρησκείας καὶ τάξεως καὶ τῶν ὅσα ὁ ἐκείνων ἄθεσμος διαγορεύει νόμος, ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος Ἰσμαηλίου, ἀπηνούς δράκοντος, τότε τὴν χώραν διοικούντος, ὁ μάρτυς γράφεται· ὅθεν οὖν κληθεὶς ὁ ἀνὴρ τῆς δόξης μνήμης διὰ τοῦ βασιδούχου ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου δικαστοῦ, μηδὲν περὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐξετάσαντος, κατὰ τοὺς τῆς ἀνομίας τῶν Ἀγαρηνῶν νόμους, τῇ ἀσέβει τῶν Ἀγαρηνῶν βδελυρίᾳ καὶ κακοδοξίᾳ συντάττεσθαι, τὴν εὐσέβειαν παρωθόμενος· πρὸς τοῦ τοιοῦτου καὶ πᾶν βιάζεται, ἀλλ' ὦ τῆς ὑστάτης καὶ ἀνυπερβλήτου τῶν Ἀγαρηνῶν δυσσεβείας, βίη τὴν τῆς ψυχῆς αὐτοκράτορα καὶ ἀδιάστον ὁρμὴν πρὸς τὴν οἰκείαν ἐλλόντων ἀσέβειαν· πῶς γὰρ καλὸν, προσονομασθεῖν τὸ βίαιον, εἶγε καθ' αὐτὸ καλὸν, οἴκοι καὶ οὐ βίη προσπύσσεται ὁ προσείμενος; ἢ γὰρ δὴθεν οὐκ ἂν καλὸν ἀποκληθεῖν, δι' οὐπερ ὁ ἐκείνῳ χρησάμενος εὐφημίας οὐκ αἴρεται, ἐπείτοιγε ὡς καὶ ἡ τοῦ ὀνόματος προσηγορία συμμαρτυρεῖ, τῇ βίᾳ ὅλως ἡ ἀρετὴ ἀντιπαρτάττεται. Ἀλλ' ὅντως αἱ τυραννικαὶ ἀρχαί, τὰ μέσα καὶ τὰ

τέλη τυραννικά δὴθεν ἀποκρίσκουσι· πονηρῶν γὰρ σπερμάτων, πονηρὰ τὰ γέωργια. Ὁ ἐμψυχώτατος μέντοι γε τοῦ Κυρίου ζηλωτῆς οὐ σκοπῶν τῶν κινδύνων τὸ πρόσκαιρον, ἀλλὰ τῶν ἐπάθλων τὸ αἰώνιον, τὰς τοῦ δράκοντος ἀκρατεῖς ἀπειλάς, μεστὰς ὁμότητος καὶ ἀπανθρωπίας οὐσας περὶ οὐδενὸς τίθεται· ἀλλὰ φησὶ μὴ δεῖν ὅλως τὴν μὲν εἰς Χριστὸν ἀμωμον καὶ ἀληθῆ πίστιν ἀπαναίνεσθαι, τὴν δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν αὐμωῶσαν καὶ ψευδεπίπλαστον κακοθηρατικὴν ὑποδέχεσθαι ἄτοπον εἶναι προσθεῖς καὶ ἀνάμωστον. Τινῶν μὲν περιβλέπτων καὶ τιμίων τῷ βίῳ χάριν τοῦς ἀνθρώπους τὸν θάνατον τῆς ζωῆς προεξετάζειν, οἷον ὑπὲρ ἑαυτῶν δηλαδὴ, ἢ συγγενῶν ἢ πατρίδος ἢ ἀρχηγῶν ἢ ἐταίρων ἢ καθηγητῶν ἢ καὶ ἄλλων περὶ ἀπλησίαν μαχομένους, διὰ τῷ πάθει ἐναργέστερον γίνεσθαι τὸν ἔρωτα, δι' αὐτῶν δ' ἀπανταχόσε τῆς οἰκουμένης ἀγαθὴν καὶ ἀνεξάλειπτον τῷ πατρὶ χρόνῳ τὴν μνήμην συμπαραπέμπει· ταύτη γὰρ τὸ παθεῖν ἢ φῆμιν ἐμμισθον τοῖς τειούτοις ἀπέδειξεν, ὑπὲρ δὲ τοῦ Δημιουργοῦ ἄρμοστοῦ καὶ πρακτικοῦ τοῦ ζύμπαντος, καὶ κατὰ τὴν πάγκαλον καὶ εὐρυθμον ἀρμονίαν ἐκεῖνο ζυνδήσαντός τε καὶ διακοσμήσαντος, μὴ τὸν πρόσγειον διὰ μαρτυρίου βίον κατατίθεσθαι καὶ θεάτρον γίνεσθαι τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις, κατὰ τὴν τοῦ Ἀποστόλου φωνήν, καὶ τὴν μὲν ἀναμάρτητον Σωτῆρα Χριστὸν, οὗ οὐχ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ὡς ἀμαρτωλῶν μυρία τῶν ἀνιερῶν ὑποσπῆναι τοὺς δ' αἰχμαλώτους ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ τῆς οικείας ἀπολυτρώσεως μηδενὸς τῶν παλῶν ἀνέχεσθαι, ἀλλὰ τοῦ μὲν φωτὸς τῆς ἀληθινῆς πίστεως στέρεσθαι, τοῦ δὲ σκότους τῶν ἐναγῶν καὶ ματαίων τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν ἀπιστίας ἀθυριῶν ἐπέχεσθαι. Ἡ γὰρ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀτερπὴς ἀπιστία, ἐξ ὧν ἐν τῷ μυθογράφῳ Κορβάν ἐγνωμεν, παντοδαπῶν μύθων βρούει καὶ κωμωδιῶν καὶ σατανικῶν λόγων, οἵτινες οὐ μόνον τῆς θεοπνεύστου διδασκαλίας ἀλλὰ καὶ πάσης ἀνθρωπείας δειξέως ὅλως ἐκπίπτουσι. Πολλὰ μὲν οὖν εὐθαρσῶς θεολογῆσαι ὁ τὴν ὀρθοδόξian κράτιστος καὶ ἄτρεπτος ἀνὴρ, εἰρηκαῖς εὐθύς κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ λυσσώδους τυράννου τριημέροις ἐγκλείεται· εἴτα δὲ καὶ δεύτερον προσάγεται τῷ δικαστηρίῳ, περὶ τῶν αὐτῶν λήρων καὶ φληνάφων ὑπὸ τοῦ δυνάστου διενόχλουμένου. Ἀλλ' αὐτὸς πάλιν τὸ στερεὸν τῆς πίστεως ὅρος ἐν μέσῳ τῆς θαλάττης, ὡς ἀφρώων τῶν παλαμναίων ἐπηρεῖων περιγιγνόμενον, ὡς τῆς εἰς Χριστὸν εὐδελείας, καὶ θερμότητος, καὶ πάντα ἰσχύον ἐν τῷ ἐνδυγαμῶντι αὐτὸ Χριστῷ, μηδὲν, φησὶ, δεδιέναι τοὺς

τὸ μὲν σῶμα κτείνοντας, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένους ἀπώλεσαι, κατὰ τὸν εἰπόντα διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν· τὸ γὰρ ἐνταῦθα θνήσκειν ὑπὲρ Χριστοῦ, μὴ θνήσκειν εἶναι, ἀλλὰ ζῆν προσέθετο. Ἡ γὰρ μέλλειν τὸν φιλόχριστον, ἐκ μὲν τοῦ δοκοῦντος βίου, θανάτου δ' ὄντος, πρὸς τὴν εἰλικρινῆ ζωὴν ζήσει ζωῆς τῆς ἀληθινῆς μετακτεῖσθαι· ὁ πιστεύων γὰρ εἰς ἐμὲ, φησὶ, καὶ ἀποθάνῃ ζήσεται· ἐπειδὴ δίκαιοι εἰς τὴν αἰῶνα ζωῇ, κρινουσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσουσι αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας, μάλιστα δ' ὅς βούλεται σῶσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀληθῆ σωτηρίαν, τὴν μὴ ὑποκειμένην μεταβολαῖς ἢ ἐνδοθεν ἢ ἐξωθεν, τὴν ὄντως αἰδίων καὶ αἰ ἀκμαίαν ἔχουσαν τὴν σίστασιν, ἀπολέσει αὐτήν. Ἡ γὰρ πάσχοντος τοῦ σώματος, τρόπῳ τινί, καὶ ἡ ψυχὴ συμπάσχειν φαίνεται, διὰ τὸ χρῆσθαι ὡς ὁργάνῳ τῷ σώματι καὶ εἰδοποιεῖν αὐτὸ, καὶ ὅλως ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ἐνεργεῖν διὰ τῶν αἰσθήσεων, ὅν τρόπον ἔοικε καὶ ὁ τεχνίτης, κατὰ τὸν λόγον τῆς τέχνης, συμπάσχειν τῷ ἀτονούντι ὁργάνῳ, εἰ καὶ κατὰ τὴν οικείαν οὐσίαν, καὶ μὴ τὴν σωματικὴν ζύμειζιν, ὅσον ὁ ἐξωθεν ἄνθρωπος φθείρεται, τοσοῦτον ὁ ἐνδον ἀνανεοῦται· ἐναντίων γὰρ οὐσῶν τῶν φύσεων, ἐναντίοις δῆπου καὶ τελειοῦσθαι αὐτὰς ζυμβαίνει· ὅθεν καὶ ὁ ἱερὸς Παῦλος ἐπιθυμῶ, φησὶν, ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· οὐ γὰρ ζῶου ἀλλ' ἀνθρώπου θεοῦ ζήσας ζωὴν διὰ τὴν ἐνδομυχοῦσαν ἐκείνῳ φλόγα πρὸς τὴν μακαρίαν ἀπόλαυσιν, τὴν φυσικὴν φθορὰν πρὸς τὰ χθόνια οὐκ ἀπεσείετο, μᾶλλον δὲ τῆς πρὸς τὴν οὐρανίαν ζωὴν ἐκδημίας ὠρέγετο· ἐφείκειτο γὰρ τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον. Ἀλλ' ἐπιστρέπτεον τὸν λόγον, οὐ προάγοντες αὐτὸν ἀπεπλανήθημεν· πολλὰ τοίνυν ὁ ἱερὸς μάρτυς, οὐ μόνον τῷ τυράννῳ, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἐκείνῳ συνθακοῦσιν Ἀγαρηνοῖς ἀντιφθεγζόμενος πολλὴν ἐκχέασιν κατὰ τῆς ἀληθείας λῆρον, ὧν ἀπάσα φερέτρα κενὴ ἀπολέλειπται, καὶ ἐλευθέριον ῥήζας φωνήν, ἐλεγκτικὴν τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν ἀλογίας, καὶ ἐπὶ πετρῶν σπείρας τὸ παράπαν τὸ ἱερὸν σπέρμα μὴ προσηκαμένων, οὐ μόνον σφοδρῶταται αἰκίαις μαστιγοῦται, ἀλλὰ καὶ δεύτερον φυλακαῖς ἐνεργεῖται. Ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ δικαίου μακαρία ψυχὴ, ἐδραία καὶ ἐρρωμένη τῇ πίστει ἀπισχυρίζετο πάνυ, πρὸς τὰς βασάνους ἐνδιδόναι ἀπέχουσα, ἡ δὲ τῶν ἀντιβαινόντων ἐναγῆς καρδίᾳ μᾶλλον τῆς τοῦ Φαραῶ κατασκληρύνετο καὶ τὴν πτώσιν ἐκείνου περιφανεστέρα ἐγίγνετο· οἱ γὰρ καταβράβηται τῆς θείας εὐσπλαγχνίας ἄκαρπα ὄντα ξύλα τοὺς ἀσεβεῖς μᾶλλον ἔσηπον ἢ περ ἐδρόσιζον· βλάπτειν γὰρ ἔοικε πῶς

τὰ δυσχερεῖα κακίζόμενα ἢ ἀγαθὴ ἐνέργεια. Ἐπεὶ καὶ ἡ δρόσος τὰ ἄγρια δένδρα καὶ πρὸς ἐπικαρπίαν δύσκατα μᾶλλον διαλύειν ἢ περ συντηρεῖν φαίνεται· ταύτη γὰρ ἐσκήλυνε καὶ ὁ Θεὸς τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐς μὲν θέλει ἐλεεῖ, οὓς δὲ θέλει σκληρύνει· εἰ γὰρ καὶ ἐλεεῖ τοὺς ἀξίους ἐλέους ὁ Θεὸς καὶ σκληρύνει ἐκείνους οἱ, ξυνεπάγη σκληρείας τὸ ἐκμαγεῖον ὑπόπλεων, καὶ ὅπως ὡς ὁ στρακὸν τῶν μαλακῶν τύπων ὄντας ἀνεπιδέκτους· ὁμοῦς ἐπειδὴ οὐ βίβρα οὐδ' ἀνάγκη, ἀλλὰ κατὰ θεῖαν ἀγαθότητα ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ γίγνεται, πῇ μὲν δρώντος, πῇ δὲ παραχωροῦντος, εἰκότως λέγεται ὁ φύσει ἀγαθὸς τοὺς κακοὺς σκληρύνειν, οὓς καὶ, ὡς κεραμεὺς τὰ σκευὴ πλάττειν, ποιεῖν λέγεται, κατὰ τὴν δι' οὐρανίων αὐτῶν δυσχερασίαν, εἰ καὶ ὑφ' ἐκείνων ἔτι πλάττεται ἐκκαθαίροντα ἑαυτὰ ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ, τῆς προαιρέσεως αὐτῆς περιγιγνομένης. «Θέλει γὰρ ὁ Θεὸς πάντας σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.» Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν· πάλιν δὲ τῆς εἰρκτικῆς ἐκβληθείς ὁ ἱερὸς Θεόφιλος, περὶ τῶν αὐτῶν φληνάφων τε καὶ ληρημάτων ὑπὸ τοῦ ἐγγαστριμύθου καὶ θεομάχου τυράννου δοκιμάζεται· ἀλλ' ὁ μακάριος οὗτος τὴν ἐναρμόνιον σώζων (ὡς καὶ πρόδερον) διδασκαλίαν τοῦ πνεύματος, παραπλησίως τοῖς πάλαι τῶν μαρτύρων πυρὶ καιομένοις, τὸν διὰ πυρὸς καταψήφίζεται· θάνατον· τότε δὲ ὁ γενναῖος καὶ ἀκατάπληκτος τοῦ κυρίου μάρτυς καὶ δαιτυμῶν τῶν θεῶν ἐστίασε, ὡς περ ἂν εἰ βασιλικῆς ἀπολαύσει τραπεζῆς, τῶν μαρτυρικῶν ἐπάθλων τοῦ πόθου κατείχετο, ἐν ὀλίγῳ ὅπως τὴν στοιχειώδη φλόγα τιθέμενος· ἐν ἑαυτῷ γὰρ τὴν διάπυρον φλόγα τοῦ πρὸς Χριστὸν ἔρωτος περιέφερε, δι' ἣν τὸ παράπαν οὐκ ἠλλοίωσε τὴν διάθεσιν, πρὸς τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης ἀσκαρδαμύτιων τοῖς τοῦ καθαροῦ νοῦ ὅμμασι τῶν αἰώνιων τὸ μέτρον, οἷα μὲν πόλος περὶ ἐκείνον ἐλισσόμενος οἷα δὲ σελήνη ὑπ' ἐκείνου φωτιζόμενος, τοιαύτην δ' ἦν τὴν τῆς ὁρθῆς γνώμης ὑποδεικνύων στεφάνοτητα, ὥστε καὶ ὠμαδὸν σχίζας ἄγειν ἐπιταττόμενον ὑπὲρ Χριστοῦ μὴ ἀπειθῆσαι. Λιπαροὺς δὲ καὶ ἀθρόου τοῦ τῶν ἀθλίων Ἀγαρηνῶν ὄχλου ἐν τῷ ὠρισμένῳ τόπῳ ἀφικνομένου μετὰ πλείστης ὕψους καταβολῆσεως, πυρκαϊὰ ἐμπυρίζεται παμμεγέθους ἐν ἣ δέσμιος ὁ καλλίνικος τοῦ Σωτῆρος μάρτυς ἐμβάλλεται· καιομένου δὲ τοῦ σώματος, ἡ ἄρρηκτος ἐκείνου καὶ ἄτρωτος μακκρία ψυχὴ ὠδαῖς καὶ ὕμνοις δι' εὐφημίας ἤγε τὴν κτίσαντα αὐτὴν αὐτῷ συνιστῶσα, καὶ οἷα πηγὴ τῶν ἀγαθῶν, τῆς γενναιοῦτος ἕνεκα τοῦ μαρτυρίου, τὰ χαριστήρια ἀποτινύουσα· ὅθεν μετάρσιος πρὸς οὐρανὸν ἀνεφοίτησε

τῶν καλλίστων ἀρετῶν χάριν, ἡ δὲ ἐν ταῖς μνήμας μακάριος θανάτῳ ἐπεσφραγίστα· αὐτὴ γὰρ οἷα ῥόδ' ἄττα καλὰ καὶ εὐσμα, οἷον τινα δλόκληρον καὶ χαριέστατον κῆπον τὴν μακαρίαν ἐκείνου ψυχὴν καταλάμπαντα, καὶ ὡς πτερὰ εὐθαλῆ· αὐτὴν πρὸς οὐρανὸν αἰωρόσαντα, δῶρον τίμιον καὶ Θεῷ καταθῆμιον ἀπειργάσαντο. ὅθεν οὖν οὐ μικρά τις εὐωδία τῆς πυρᾶς προϊούσα μεγίστην τοῖς παριοῦσι τῶν εὐσεβῶν τὴν παραμυθίαν ἐμνηστεύετο, οἱ δ' Ἀγαρηνοὶ τοῦ ταύτην ἐνεκ' ἀποσοβῆσαι ἦν τῇ φλογὶ ἐναπέβριψαν, ἡ δὲ καὶ ἐξήει τῆς φλογός, ἡ δ' εὐωδία μᾶλλον ἐπεδίδου, τοὺς κατὰ τοῦ ὕψους λαλοῦντας τοῦ Θεοῦ ἐνεργῶς ἐπιστομίζουσα· ἐκείνου τοίνυν τοῦ μάρτυρος ἡ δεξιὰ ἐν τῇδε τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου Μονῆ εὐωδιάζουσα διασώζεται. Ἄγε δὴ τοίνυν, ὦ φιλόθεον σύστημα, μιμηταὶ καὶ ἡμεῖς κατασταθῶμεν τοῦ μάρτυρος, μὴ ὡς τὴν ἔσπεριν φιλόζωοι καὶ τὰς ὑλικὰς ἐρέξεις λιχνότεροι καὶ ταῖς τῶν αἰσθήσεων ἐπικρατείαις θηλυόμενοι, ἀλλ' ἐντὸς τῶν μεγάλων καὶ καλλίωνων γιγνόμενοι καὶ τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς πόνοις ἐναμιλλώμενοι, καὶ, ἀπλῶς φάναι, οἷα ναῦται τῶν δυσπειθῶν καὶ ἀπλήστων παθημάτων κατακρατοῦντες κἀκεῖνα εὐήκοα παρασκευάζοντες, καὶ αὐτῶν πάντας τρόπους τὴν αὐθάδειαν περιστέλλοντες. Τοῦτ' ἐστὶ τὸ, διὰ προαιρέσεως, τῷ μάρτυρι συγκατακαίεσθαι καὶ πρὸς οὐρανούς συνανῆναι καὶ εἰς τὴν ἀγγελικὴν χορείαν τε καὶ διακόσμητην μεθαρμόζεσθαι καὶ ὅπως τῆς ὑλικῆς προσπάθειας καὶ παντοίας ἐγκοσμίου ἰλῦος ἐξαναδύναι. Οὐκοῦν δικαίου ἂν εἴη ἡ τοιαύτη πανήγυρις, λιμὴν λυσιμέριμος καὶ ἄγκυρα ἀσφαλῆς, μετὰ τὴν ἀπημαυρωμένην τοῦ δεινοῦ κλύδωνος ὁμίχλην, εὐδίων καὶ λυσιπήμονα ἡμῖν βίον ἀνακαινίζουσα· οὐχ ἥττον δὲ προσηγὲς καὶ σωτήριον ἔαρ μαρτυρικοῖς τῶν μαρτυρικῶν ἀρετῶν ῥόδοις ἀγλαῶς περικαλλυνόμενον, καὶ τῶν μὲν χ' ὁνίων ἢ ἀσταθμόνων καὶ βεόντων περιφρόνησις, τῶν δ' οὐρανίων καθὼς πιστοτέρων καὶ ἐδραιωτέρων κατανόησις. Αὐτῆς τοίνυν ἀξιωθῶμεν διὰ τῆς διττῆς τοῦ νῦν πρὸς τὰ κρείττω ἐπιτάξεως· οἷα μὲν ὄφεις, ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις, τῆς κεφαλῆς, ἤγουν τῆς πίστεως, ὅση δύναμις, ὑπερμαχοῦντες, οἷα δὲ περιστερὰ τῇ τῶν καλλίστων ἀρετῶν καθρότητι· γενναίως ἐγκρατεροῦντες, ξένοι μετὰ τοῦ μάρτυρος ἐν τῷ ξένῳ κόσμῳ φανῶμεν, ὅπως πολῖται τῆς αἰδέου καὶ ὄντως πολιτείας ἡμετέρας γενώμεθα· τὸ γὰρ τὸ παράπαν τῶν προσύλων καὶ ἐφημέρων ἡμᾶς ἀπαλλάττεσθαι αἴτιον γίγνεται τοῦ συντάττεσθαι καὶ ἐγκαταλέγεσθαι ἡμᾶς τῇ τῶν ἀθλοφόρων μαρτύρων χορείᾳ καὶ τοῦ ἀπολαύειν τῆς ἐπουρανίου βα-

σιλείας, ἥς γένοιτο ἡμῖν ἐπιτυχεῖν, χάριτι τοῦ ἀθλοθέτου Χριστοῦ καὶ μεσιτείᾳ τοῦ ἀθλητῆρος Φιλοθέου. Γένοιτο Χριστὲ βασιλεῦ! Γένοιτο!

Ὡδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε.

Η πατέρων ὁμήγυρις, ὡς σωτηριῶδες πάντως τὸ βάπτισμα, θειωδῶς πάντας ἐδίδαξε, τὸ δὲ περιτέμνειν διεκώλυσε.

Μέγα ὄντως ἀνόμημα ἡ πολυγαμία, δημιουργήσαντος τοῦ Θεοῦ ἓνα πρωτόπλαστον, μίαν καὶ τὴν Εὐὰν γονιμότητος.

Αμφοτέροις διαδίδωσι, κατ' οἰκονομίαν ἴσην τε βούλησιν ὁ κριτὴς, ἴσον διάδημα, οἷα τοῦ δικαίου προϊστάμενος.

Θεοτοκίον.

Η Θεὸν παντοκράτορα μόνη δεξαμένη, Θεομακάριστε, ἀπὸ πάσης περιστάσεως καὶ κινδύνων σῶζε τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ὡδὴ ε'. ὁ εἰρμός. Ὁρῶντες βοῶμέν σοι.

Συνὼν ταῖς οὐρανίαις δυνάμεσιν, ἀλλοφόρε, σωθῆνε ἱκέτευε τοὺς εὐσεβῶς ἀνυμνοῦντάς σε.

Τοῦ Ἀγίου.

Ενέθηκε σώους ἀνθρώπων κτίστης ζωῆς τοὺς ὄρους, τὴν βίαν καὶ πρόσταγμα χρόνῳ ποτὲ παραλλάττοντας.

Θεὸς συντετριμμένην τοῖς δάκρυσιν ὄντως λούει ψυχὴν οὐ πάντως δι' ὕδατος· οὐ γὰρ ψυχὴν ὕδωρ νίψειεν εἰμὴ τὸ τοῦ βαπτίσματος.

Ενυλα τῶν σωμάτων ἀρμόζεσθαι τοῖς ἀγγέλοις αὐδέποτε φήσομεν, ὡς οἱ ἐξ Ἀγαρ φρυάττονται.

Θεοτοκίον.

Λατρεύουσι τῷ τόκῳ σου, ἄχραντε Θεοτόκε, ἀγγέλων τὰ τάγματα καὶ τῶν βροτῶν τὰ συστήματα.

Ὡδὴ ς'. ὁ εἰρμός. Ἰλάσθητί μου Σωτήρ.

Ιλῦρος ἐξαναδύς Θεόφιλος ὁ τρισέλβιος καὶ

ὁμαρτήσας Θεῷ καὶ μείνας στερρότατος, μέχρι
τέλους πάντοτε, τῇ ἀκολουθίᾳ, τοῖς αὐλοῖς συνή-
ρίθμηται.

Οὐ ζῶφός τῶν τῆς σαρκὸς, οὐ κόσμου ψύ-
χος διέτεμε τὸν ἔμπλεων τῆς φλογὸς καὶ αἵγλης
τοῦ πνεύματος, τὸν σεπτὸν Θεόφιλον, τῆς τρισυ-
ποστάτου ἐνιαίας τε θεότητος.

Φιλόθεος ἀληθῶς ὁ μέγας ὤφθη Θεόφιλος,
οὐ κτῆμα, οὐδὲ χρυσόν, οὐδ' ἄλλο κειμήλιον, βρο-
τοῖς καταθύμια, ἐπόθησεν ὅλως εἰμὴ μόνον Θεὸν
ὑψιστον.

Θεοτοκίον.

Ρυσθείμεν τῶν δεινῶν πταισμάτων ταῖς
ἱκεσίαις σου, θεογενήτωρ ἀγνή, καὶ τύχοιμεν, πά-
ναγνε, τῆς θείας ἐλλάμψεως τοῦ ἐκ σοῦ ἀφρά-
στως σαρκωθέντος υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Κοντάκιον ἦχος γ'.

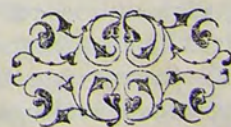
Ἡ Παρθένος σήμερον.

Χριστοῦ δῆμος σήμερον ἀνευφημεῖ ἐπαξίως,
ἱματίοις πρέποντα βασιλικοῖς τοῦ Σωτῆρος, αἵ-
μασι χριστοπρεπέσι τοῦ μαρτυρίου· ἄξιον τοῖς

τούτων ρείθροις βωμὸν ραντίζειν, οἷς ἀκούει θεῶν
θυμῶν, τοῦ μαρτυρίου εἰκῶν ὁ θεότατος.

Ὁ Οἶκος.

Τὸν ἀκαμάτῳ ἔρωτι, τῶν θείων κάτοχον Θε-
όφιλον μάρτυρα, καὶ τούτῳ τοὺς ἱεροὺς πόνους
τοῦ μαρτυρίου διανύσαντα, ξένον ἐν ταύτῃ τῇ
νῆσῳ καὶ νεήλυδα, ὀλβιον δὲ πολίτην τῆς ἁγνῆς
Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐν τῷδε μὲν τῷ χαμερπεῖ
καὶ ἐφημέρῳ κόσμῳ μικρὸν ἐγκλεισθέντα, ἐν δὲ
τῷ ἀνωτάτῳ καὶ αἰωνίῳ ἀεὶ ὄντα ἐλεύθερον καὶ
τῷ μὲν κατωτέρῳ πυρὶ καταφλεχθέντα, τῷ δ' αἰω-
νίῳ τῆς χάριτος ὅλως λαμπρυνθέντα καὶ τρό-
παιον κατὰ τῶν ἀντιθέων ἀράμενον, ἀξιόσωμεν
ἐκ μέσης καρδίας, ὅπως ἡμῶν ἐμπλήσῃ τὸν νοῦν
γνώσεως καὶ συνέσεως διηγήσασθαι τὰ ἐκείνου
ἄθλα καὶ βοησαι, τοῦ μαρτυρίου εἰκῶν ὁ θεό-
τατος.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος
Θεοφίλου τοῦ ἐν Χίῳ μαρτυρήσαντος.

Στιχ. Φιλῶν τὸν θεόν, Θεόφιλος προθύμως
πρὸς πῦρ δι' αὐτὸν κινεῖται θαρσάλειως.
Εἰκάδι πυρὶ θάνεν Θεόφιλος ἡδὲ τετάρτη.

Μελέτη περὶ μαρτυρίου ἐν γένει καὶ Ὁρθοδόξου πίστεως
μετὰ ἐπομνήματος βιογραφικοῦ εἰς τὸν ἁγιον μάρτυρα
ΘΕΟΦΙΛΟΝ τὸν Ζακύνθιον, φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ τοῦ
Ἱεροδιδασκάλου Κ. Στρατούλη.

Η ἐνθερμος πρὸς Θεὸν ἀγάπη, ἡ τῶν τοῦ κόσμου καὶ τῶν
τοῦ αἵματος σχέσεων ὀλικὴ ἀπαλλοτριώσις, ἡ ἀκραιφνὴς ἀν-
ταπάρνησις, ἡ ἀντὶ τῶν προσκαίρων καὶ ἐφημέρων προτίμη-
σις τῶν αἰώνιων, ἡ περιφρόνησις αὐτῆς τῆς ζωῆς, ὅταν ἀ-
νωτέρας σφαίρας καθήκον προσβάλληται, τὸ καθαρῶτατον αἶ-
σθημα τῆς τοῦ Θεοῦ λατρείας, ταῦτα πάντα παρατηροῦνται
ιδιάζοντα εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας. Οὗτοι εἶναι τῶν οἱ
ἥρωες τῆς πίστεως, οἵτινες ὑπὲρ αὐτῆς, τῆς πατροπαραδότου καὶ
ιεραῆς παρακαταθήκης ὄντως, τοῦ χειμηλίου τούτου τῶν ἀνεκτι-
μήτων θησαυρῶν καὶ ἐθνικῶν χαρακτήρων, προσέφερον ἑαυτοὺς
μετὰ χαρᾶς καὶ προθυμίας ἱερὰ σφάγια εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὀρθο-
δοξίας· ὅθεν ἄσμενοι καὶ γενναῖοι ἀπεδύοντο εἰς τοῦ μαρτυρίου τὸν
ἀγῶνα καὶ τὴν ἀθλοθεσίαν, ὡς ἄμνοι δὲ ἄμωμοι, ἐναντίον τῶν χει-
ρόνων αὐτοὺς ἄφωνοι, κατὰ μίμησιν τοῦ ἁμνοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ
αἵροντος τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, ἐπορεύοντο συρόμενοι εἰς τὰ
μακελεῖα καὶ τὰ παντοῖα βασανιστήρια. Οἱ Θεόστεπτοι λοιπὸν
μάρτυρες, κάτοπτρον ἔχοντες καὶ ὑπόδειγμα τὸν Σωτῆρα αὐτῶν
καὶ ἡμῶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἐλευθερώσαντα τὸ
ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῶν ἀλύσεων τοῦ Διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρ-
τίας, τὸν ἐξαγοράσαντα τοῦτο διὰ τοῦ τιμίου αἵματος αὐτοῦ,
τὸν υἱοθετήσαντα καὶ συνδιαλλάξαντα τοὺς πάντας τῷ Θεῷ

καὶ πατρὶ τῇ ἑαυτοῦ ἀξιομισθίᾳ, ἡγωνίσθησαν τὸν ἀγῶνα τὸν κα-
λὸν καὶ τὸν ἐνδοξόν, ὑποστάντες δὲ πολυειδεῖς καὶ πολυτρό-
πους βασάνους ἐγένοντο θύματα καὶ ὀλοκαυτώματα ὑπὲρ τῆς
θείας ἡμῶν θρησκείας. Ἄς ἴδωμεν τοὺς καρποὺς τοῦ μαρτυ-
ρίου. Ἀπειροὶ εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ Μαρτυρίου. Ἀφ' ἑνὸς μὲν
ὁ ἁγιασμός καὶ ἡ ἀνεκλάλητος αὐτῶν δόξα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ
ψυχικὴ ὠφέλεια καὶ οἱ οἰκοδομὴ τοῦ πλησίον. Καὶ τί δὲν κα-
τάρθωσαν οἱ Θεόστεπτοι μάρτυρες ὑπὲρ τῆς πίστεως; Ὁ
χριστιανισμός τῶντι, παρὰ τὴν θεϊότητα τῶν οὐρανίων αὐτοῦ
δογμάτων καὶ τὴν ἁγιότητα τῶν ἐνταλμάτων τῆς ἠθικῆς τοῦ
Εὐαγγελίου, παρέχει ἀπόδειξιν τῆς ἐναργείας καὶ ἀληθείας αὐ-
τοῦ τὴν ἀκλόνητον τῶν μαρτύρων πεποιθήσιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς
τὸν Ἰησοῦν Χριστόν καθὼς Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ
ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ πίστις τῶν γενναίων τούτων ἀθλητῶν,
ὡς πέτρα στερεὰ καὶ ἀρραγὲς ὄρος, ἀσάλευτος ἔμενε πάν-
τοτε. Τὰ δὲ μαρτυρικὰ αἵματα αὐτῶν, εἰς τὰ ὅποια, ὡς εἰς
θάλασσαν, ἐπέπλεεν ἡ μυστικὴ κιβωτὸς τῆς Ὁρθοδοξίας ἀβλα-
βῆς καὶ ἀδιάφθορος, ἀνέβαινον ζωηρά, θερμὰ καὶ εὐώδη εἰς
οὐρανοὺς καὶ κατέβαινον ἡγιασμένα καὶ εὐλογημένα ὑπὸ τῆς
χειρὸς τοῦ Θεοῦ, ὅπως ποτίσωσι τὸ ἀμφιλαρές καὶ ἀειθαλές
δένδρον τῆς πίστεως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Διὰ τοῦ κηρύγμα-
τος τῶν πανευφύμων Ἀποστόλων ἐξαπλωθεὶς θαυμασίως ὁ χρι-
στιανισμός ἐμόρφωσε λαὸν περιούσιον, ἔθνος ἅγιον, βασιλεῖον
ιεράτευμα, καὶ ἡ ἁγία Σιών, ἡ μήτηρ τῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ Θεοῦ
τὸ κατοικητήριον, περικοσμηθεῖσα μὲ τὰ πορφυρᾶ αἵματα τῶν
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μαρτύρων, ἐγέννησε στίφη νέων ἁλλων ὁ-
παδῶν αὐτῶν, ὁμολογητὰς, ὁσίους, ἐγκρατευτὰς, ἀσκητὰς,
ἐρημίτας, διδασκάλους καὶ θεῖους πατέρας. Ἰδοὺ καὶ ἡ ὑπερ-
φυσικὴ δύναμις τῆς πίστεως! Οὐτε τὰ μεταλλεῖα ἐνθα ἔ-
εσκαπτον ἀναγκαστικῶς οἱ χριστιανοί, οὔτε ἡ ἀτίμωσις καὶ
στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἅτινα ἦσαν καὶ τὰ ἐλά-
χιστα, οὔτε αἱ μαστιγώσεις καὶ οἱ αἰχισμοί, οὐδὲ αἱ ἐξορύ-
ξεις τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἐκκοπή τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν,
οὐδὲ ἡ σύντριψις πάντων τῶν τοῦ σώματος μελῶν, οὐδὲ ἡ
ἀγχόνη, ὁ σταυρός ὁ βραστός, μόλυβδος, οἱ πεφυρακτωμένοι

χάλκινοι βόες καὶ οἱ λέβητες, οὐδὲ αἱ πυρκαϊαί, αἱ κάμινοι, αἱ μάχαιραι, καὶ οἱ ὑπὸ τῶν λεόντων, τίγρεων καὶ παρδάλεων κατακερματισμοί, σκληρὰ καὶ σπαραξικάρδια μαρτύρια, ἐπινοηθέντα ὑπὸ τῶν ἀσεβεστάτων καὶ τρομερωτάτων διωκτῶν, λέγω, τοῦ Νέρωνος, τοῦ Δομετιανοῦ, τοῦ Τραιανοῦ, τοῦ Ἀδριανοῦ, τῶν Ἀντωνίων, τοῦ Σεύρου, τοῦ Μαξιμίνου, τοῦ Δεκίου, τοῦ Οὐαλεριανοῦ καὶ τοῦ Διοκλητιανοῦ, πάντα ταῦτα οὐδόλως ὑπῆρξαν ἱκανὰ νὰ ἐκφοβήσωσι τοὺς μεγαλοφύχους καὶ ἀτρομήτους θείους μάρτυρας καὶ νὰ κάμωσιν αὐτοὺς ἀρνητὰς τῆς θείας ὀρθοδόξου πίστεως. Εἰς τρόπον ὥστε ἐν τῷ βαπτίσματι τοῦ μαρτυρίου διὰ τῆς θυσίας τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς, οἱ ἅγιοι μάρτυρες, καθὰ καὶ οἱ λοιποὶ τῆς πίστεως πρόμαχοι κατὰ τὸ ἐπ' αὐτοῖς, διεξεδίκησαν καὶ ὑπερῆσπισαν τὴν καταδικωκομένην λατρείαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τὴν μόνην λογικὴν καὶ ἐν πνεύματι, ἐξασφαλίσαντες τὰ τιμολφέστατα συμφέροντα τῶν αὐτοῖς ὁμοδόξων καὶ ὁμοθρήσκων, τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, οἵτινες ἡγιασθήσαν διὰ τῆς θεογενεσίας, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν τοῦ Ἀρεοπαγίου τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐκαθαρίσθησαν ἐκ τοῦ προπατορικοῦ ῥύπου ἐν τῇ αὐτῇ ἀγίᾳ κολυμβήθρᾳ τοῦ λουτροῦ τῆς παλίνγενσίας. Παρὰ τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ῥώμης, τῆς νέας ταύτης Βαβυλῶνος, ἡγέρθησαν κατὰ καιροῦς ἄλλοι ἰσχυροὶ τῆς γῆς, ἔτι δὲ καὶ οἱ αἵρετικοί, οἱ ἐθνικοὶ φιλόσοφοι, μάλιστα οἱ Γνωστικοί, οἱ Ἰουδαῖοι καὶ Ἀγαρηνοὶ, ἅπαντες πεπωρωμένοι τὸν νοῦν καὶ σκληροὶ τὴν καρδίαν, ἀλλ' οὐδὲν κατῴρθωσαν κατὰ τῆς ἀμώμου ἡμῶν πίστεως, τούναντίον κατετροπώθησαν ἡττημένοι καὶ κατησχυμμένοι. Ἐν ἐνὶ λόγῳ αἱ θύελλαι καὶ αἱ λαίλαπες τῶν τυράννων, αἱ βροχαὶ αἱ βραγαδαὶ καὶ οἱ σφοδροὶ ἀνεμοὶ τῶν αἵρετικῶν καὶ πάσης ἐπεροδιδασκαλίας, κατεξανισταμένης κατὰ τῆς ὑγιανοῦσης διδασκαλίας, οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔλαβον κατὰ τῆς θείας χριστιανικῆς θρησκείας· διότι «καὶ πύλαι ᾄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς». Τὸ ὑπεσχέθη ὁ ἀλάναστος ἀρχηγὸς καὶ θεμελιωτὴς αὐτῆς, ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν καὶ Θεός, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας κατὰ τὸν μέγαν τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολον.

Προσπισταὶ τῶν θείων δογμάτων, φύλακες τῶν ἡθικῶν ἐνταλμάτων καὶ διατηρηταὶ τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ ἐθίμων, ἀνεφάνησαν οἱ γενναῖοι μάρτυρες κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν καὶ ἑκατονταετηρίδα τῆς ἐκκλησίας. Ψυχολογικῶς δὲ καὶ ἡθικῶς ἐξεταζόμενοι οἱ ἱεροὶ οὗτοι ἀθληταὶ εὐρίσκονται ἔχοντες μίαν μόνην ἰδέαν εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν, ἣν καὶ περιέβαλον, τὴν τῆς ἀθανασίας, ἐν μόνον αἶσθημα βασιλεῦον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, τὸ τῆς θείας ἀγάπης, ὅπερ δι' ἀπύτων πόνων καὶ ἀγώνων ἔτρεφον καὶ ἠύξανον. Ἦτοι ἡ ἐνόρασις τῆς Τρισυποστάτου Θεότητος καὶ ἡ μετ' αὐτῆς ἑνωσις ἦσαν τὸ περισπούδαστον εἰς αὐτοὺς μέλημα καὶ ἀντικείμενον. Μέσον δὲ καὶ ὄργανον τοῦ τελικοῦ αὐτῶν σκοποῦ, εἰς τὴν πραγματοποιήσασιν τοιαύτης ὑψηλῆς ἰδέας καὶ τοιούτου λαμπροῦ αἰσθήματος, ὅτε ἐκινδύνεον νὰ χάσωσι καὶ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν θρησκείαν των, ἐθάρρουν τὸ μαρτύριον, τὸ ὅποιον μετὰ χαρᾶς ἐλάμβανον, ὁσάκις τοῖς ἐπαρουσιάζετο καὶ τοῖς ἐδίδετο. Ἐντεῦθεν βλέπομεν ὅτι συντελοῦν τὰ βασανιστήρια καὶ ὁ θάνατος εἰς τὸ νὰ ἀποδείξωσιν ἐναργέστατα τὸν διάπυρον τῶν μαρτύρων ζῆλον εἰς τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πίστιν, τὸ ἀκλόνητον τῆς ἑαυτῶν ὁμολογίας καὶ τὸ στερρόν τῆς ἑαυτῶν ἐνδομύχου πεποιθήσεως. Ἐθυσίαζον δὲ οἱ ἅγιοι μάρτυρες τὸ ἔλαττον, τὸ σῶμα, ἵνα μὴ τοῦ κρείττονος στερηθῶσι, τῆς ψυχῆς καὶ τῆς αἰωνιότητος· βραβεῖον ἀσθαρτον περιέμεναν αὐτοὺς ὁ ἀμαράντινος τῆς μακαριότητος στέφανος, τὸν ὅποιον ἐπὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν κεφαλῆς ἐφόρει ὁ ἀθλοθέτης Χριστός, ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, «ὃ πᾶν γόνυ κάμψει ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ κατὰχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς». (Φιλιπ. Β', 11).

Ἄς ἴδωμεν ἤδη ποῦ θεμελιούται ἡ ἀγία ἡμῶν πίστις. Τῶνόντι ἀκαταμάχητος εἶναι ἡ ἀλήθεια τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, τῆς μιᾶς, τῆς ἀγίας, τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς, καθὼς ἐρεῖδομένης ἐπὶ ἀκράδαντων βάσεων καὶ ἰσχυρῶν ἀποδείξεων. Ἡ ἐκκλησία διελθοῦσα πάσας τὰς φάσεις τῆς αὐτῆς ὑπάρξεως καὶ συντηρήσεως ὑπῆνεγκε τοὺς μνημονευ-

θέντας φρικτούς διωγμούς καὶ τὰς πολυειδεῖς ἐνέδρας καὶ μηχανορραφίας, κατὰ συγχώρησιν καὶ συγκατάβασιν βεβαίως τῆς πανσόφου τοῦ Θεοῦ προνοίας, ὅπως φανερωθῶσιν οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἑαυτῆς συστάσεως μέχρι τοῦ αἰῶνος τηρεῖ τὴν ὀρθοδοξίαν ἀλώβητον καὶ ἀνεπηρέαστον. « Δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν » (Παύλου Α'. Κορ. ΙΑ', 19). Καταβαλοῦσα δὲ προῤῥίζους τὰς αἰρέσεις διὰ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ διὰ τῶν σοφῶν συγγραμμάτων τῶν θείων Πατέρων καὶ ἀρρήκτον φοροῦσα τὸν χιτῶνα τῆς ἀληθείας, τὸν ὕφαντὸν ἐκ τῆς ἁγίας θεολογίας, ὀρθοτομεῖ τὸν λόγον τῶν Γραφῶν καὶ μία εἰς τὸ διηνεκὲς διατελεῖ οὕσα, καθότι εἰς Κύριος, μία πίστις. Εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐνότητος προστίθεται καὶ ὁ τῆς ἁγιότητος. Εἶναι ἁγία ἡ ἐκκλησία καθότι οἱ ἀληθινοὶ πιστοὶ ἡγιασθήσαν τῷ πανακράτῳ καὶ τιμῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. « Ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιασθήτε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν » (Α'. Κοριν. 5', 11). Τρίτος χαρακτῆρ εἶναι ἡ καθολικότης. Ὑπάρχει καθολικὴ ἡ ἐκκλησία καθότι οἱ πιστοὶ παντὸς χρόνου καὶ τόπου καὶ πάσης ἐθνικότητος καὶ φυλῆς, καθόλου καὶ ἀγεξαιρέτως, ἀσπασθέντες τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν χύνουσαν φῶς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ νοῦς καὶ βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὰς θλίψεις καὶ ἀνάγκας, καὶ τὴν ἀρχαιότητα ὑπ' ὅψιν ἔχοντες, ἥτοι τὸ ἀκίβδηλον τῆς διδασκαλίας, βαδίζουσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ὑπὸ ἑνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχηγόν, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν μόνην κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸν μόνον ἀρχιποίμενα καὶ τελειωτὴν τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, φρουρούμενοι ὑπὸ τὴν ἀναπεπταμένην σταυροτύπον σημαίαν τοῦ Ἀρνίου τῆς Ἀποκαλύψεως. « Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην οὐκ ἔνι δούλος οὐδὲ ἐλεύθερος· οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ εἰς εἰσιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ » (Γαλατ. Γ'. 28). Τέταρτος χαρακτῆρ εἶναι ἡ Ἀποστολικότης. Ἐγκαυχᾶται δικαίως ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία ὅτι εἶναι Ἀποστολική διότι ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ διαφυλάττει τὴν ἑγγράφον καὶ ἀγράφον διδασκαλίαν τῶν Θεοκλήρων Ἀποστόλων καὶ ἐπομένως κα-

τέχει σώαν καὶ τὴν τῶν προφητῶν. « Ὅντες ἐπωκοδομημένοι ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, ὅντος ἀκρογωνιαίου λίθου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ » (Ἐφεσ. Β'. 20).

Τὸ γινώρισμα τῆς Ἀποστολικότητος παρὰ τῇ Ἀνατολικῇ ἡμῶν ἐκκλησίᾳ διαφαίνεται καὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ θεῇ λατρείᾳ. Ὁ νοῦς ἀτενίζει εἰς τὴν τῶν ἁγίων θεωρίαν, μετ' ὑποκλίσεως καὶ ἄκρου σεβασμοῦ τὴν Θεότητα τιμῶν καὶ ἀγαπῶν ὡς ποιήτριαν ἑαυτοῦ καὶ πρόξενον τῆς σωτηρίας, τὰ ὄμματα δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ αἰσθήσεις ἀπαιτοῦσι σημεῖα δι' ὧν ἐξωτερικεύεται τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ ἡ ψυχὴ αἵρεται γλῆθεν πρὸς οὐρανόν. Αἱ τὴν ἐξωτερικὴν λατρείαν ὑποστηρίζουσαι παραδόσεις καὶ τὰ πατρῷα ἔθιμα, ἀμφοτέρω ἀναγκασιάτατα, καὶ κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον ἐν Κανόνι 85. περὶ πνεύματος ἁγίου ἀκριβέστατα τηρητέα, φυλάττονται παρ' ἡμῖν μετὰ πάσης τῆς ἀπλοικότητος, ἀφεικείας καὶ ἀγνότητος τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων. Ἡ ἐξωτερικὴ λοιπὸν καὶ ἐσωτερικὴ λατρεία τοῦ Ὑψίστου, τὸ μυστηριώδες καὶ τὸ αἰσθητὸν ἀποτελοῦσι τῷ ὀρθοδόξῳ Ἕλληνι ἑνα καὶ τὸν αὐτὸν κύκλον, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῆς ἐλξεως σφαῖραν, ἣ δὲ ἀόρατος τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ ἡ ὕλικὴ ἐνδείξις παρίστανται ὡς ἐκκλησιαστικὴ μονὰς ἡ λυδία λίθος τῆς θρησκείας, τῆς ὁποίας νὰ ἀντιληφθῶμεν ἀδύνατον ἀνευ πνευματισμοῦ καὶ ἐξωτερικῆς συνάμα παραστάσεως, διὰ τὸ διπλοῦν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, συγκειμένης ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς, καὶ τὴν ῥητὴν τοῦ Θεανθρώπου διαταγὴν. Εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἁγία ὀρθόδοξος ἡμῶν ἐκκλησία, διὰ τοῦ ὀρθοῦ μυστικισμοῦ καὶ πνευματισμοῦ, διὰ τῶν ἱερῶν ἐμβλημάτων καὶ τῆς λογικῆς αὐτῆς συμβολικότητος, συμπαγὲς καὶ ὁμοειδὲς τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καθωραίζει, διαχετεύουσα τοῦτο ζωηρὸν καὶ ἄσπιλον εἰς γενεὰς γενεῶν καὶ ἄχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

Ἡ Θεοπνευστία τῶν Γραφῶν οὕσα βεβαιότερα καὶ προτιμότερα καὶ αὐτῆς τῶν αἰσθήσεων τῆς προσβολῆς παρέχει ἀξιοχρεῶν ἐγγύησιν τῆς ἀληθείας τῆς ἡμετέρας πίστεως. « Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ὥ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν ἀσχηματῶ τόπῳ, ὥς οὗ ἡμέρα διαυγασῇ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ».

ὁμῶν τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἄγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι. » (Πέτρου Ἐπισ. Καθ. Β'. α, 10—23). Ὁ χαρακτήρ τῆς θεοπνευστίας τῶν Γραφῶν ἀπαρτίζων τὴν τῆς πίστεως θεϊότητα, ὡς καὶ ἡ ὑπερβαύμαστος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος δύναμις, ἡ ἀποδειχθεῖσα ἀριδὴλως εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν ταχεῖαν διάδοσιν καὶ προκοπὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐχρησίμευσαν καὶ εἰς τὸν Ὁριγένη ἰσχυρὸν καὶ ἀήττητον ἐπιχειρημα κατὰ Κέλσου, καθὰ καὶ εἰς τὸν Τερτυλλιανὸν τὰ μαρτύρια. «Τὸ χαρακτηρίζον τὴν θεϊότητα ἡ περὶ μελλόντων ἐστὶν ἐπαγγελία, οὐ κατ' ἀνθρωπίνην φύσιν λεγομένων καὶ ταῖς ἐκβάσει κρινομένων ὅτι θεῖον πνεῦμα ἦν τὸ ταῦτα ἀπαγγέλλον.» Καὶ ἀλλαχοῦ . . . «ὥστε Ἕλληνας καὶ βαρβάρους, σοφούς τε καὶ ἀνοήτους προθέσθαι τῇ διὰ Ἰησοῦ θεοσεβείᾳ, μεῖζον ἢ κατὰ ἀνθρώπον τὸ πρᾶγμα εἶναι λέγειν οὐ διστάζομεν, μετὰ πάσης ἐξουσίας καὶ πειθοῦς περὶ τοῦ κρατυνθήσεσθαι τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ διδάξαντος κ. λ. » (Ἰδε Ὁριγ. κατὰ Κέλσου καὶ Φιλοκαλίαν τοῦ αὐτοῦ). Τὸ Καπιτώλιον τῆς Ῥώμης, ὁ Ἄρειος Πάγος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια ἡ, μετὰ τὰς ἀρχαιότερον γενομένας μητροπόλεις τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Μέμφιδος, καθέδρα τῆς Αἰγύπτου, εἶδον τὸν Σταυρὸν προπύργιον ἑαυτῶν, χριστιανίσασαι ἀπὸ ἐθνικῶν καὶ εἰδωλολατρικῶν τῷ λόγῳ τοῦ πτωχοῦ καὶ ἀγραμμάτου ἀλιέως, τοῦ περιφρονουμένου σκηνοποιοῦ καὶ τοῦ διωκομένου Εὐαγγελιστοῦ. Ἡ δεξιὰ τοῦ ὑψίστου ἐποίησε ταύτην τὴν ἀλλοίωσιν. «Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. » (Α'. Ἰωάν. Ε', 4). Τοῦ θείου λόγου τὴν ἐξάϊσιν δύναμιν ἔδειξεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ, ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου τοῦ μεστοῦ ὁστέων ἀνθρωπίνων εἰπὼν « Προφῆτευσον ἐπὶ τὰ ὁστὰ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς, τὰ ὁστὰ τὰ ξηρά, ἀκούσατε λόγον Κυρίου » (Κεφ. λζ'). Ὁ ἐκφαντορικώτατος Ἰεζεκιήλ ἐκήρυξε, καὶ ἅμα ἔπος ἅμα ἔργον τὰ ἀναίσθητα καὶ ξηρὰ ὁστέα ἐ-

λαβον αἰσθῆσιν καὶ ἠγέρθησαν « Καὶ ἐπροφῆτευσά, καθὰ ἐνετείλατό μοι Κύριος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἐξῆσαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα. » Τοῦτο φανερώνει ὅτι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ψυχὴ, ζωὴ καὶ ἀνάστασις εἰς τοὺς ἀκρωμένους καὶ φυλάσσοντας αὐτὸν, οἵτινες ἀξιοῦνται καὶ τοῦ μακαρισμοῦ. «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.» ὁ δὲ οὐρανοθάμιον Παῦλος ἐξηγεῖ τὸ αἷτιον διότι, λέγει, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ζῶν καὶ ἐνεργῶν καὶ κόπτει ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον. «Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διῆκνύμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας.» (Παῦλ. Ἐπισ. πρὸς Ἑβρ. Κεφ. Δ'. 12—13). Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸ οὐράνιον τοῦτο μάννα, τρέφει τὸν νέον Ἰσραὴλ μᾶλλον ἢ τὸν ἀρχαῖον ἐν ἐρήμῳ, διδάσκει τὸν θεῖον νόμον ὅστις εἶναι κατὰ τὸν Προφητάνακτα λύχνος τοῖς ποσὶ καὶ φῶς ταῖς τρίβοις ἡμῶν, ἡ κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον ψωμίον Ἀγγέλων. «Ἄρτος Ἀγγέλων ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ᾧ ψυχὰς τρέφονται, Θεὸν πεινῶσαι. » Ὁ λόγος οὗτος, κηρυττόμενος τακτικῶς καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπίσης, τρέφει τοὺς πιστοὺς ψυχικῶς, προάγων δὲ τὴν γνῶσιν τῶν δογμάτων καὶ τῶν τῆς ἡθικῆς παραγγελμάτων διασαφηνίζει τὰ ἄρθρα τῆς πίστεως καὶ δηλοποιεῖ τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰς ἀρετὰς ἔτι δὲ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ χριστιανοῦ. Ὡς δὲ ἡ ἑλλειψὶς τοῦ ὕλικου ἄρτου ἀποτελεῖ τὴν πείναν τοῦ σώματος, οὕτω καὶ ἡ στέρησις τοῦ πνευματικοῦ ἄρτου τὸν λιμὸν τῆς ψυχῆς, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν θάνατον ἥτοι τὴν αἰωνίαν κόλασιν. Καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ μακαρίου Πέτρου ὁ ἀντίδικος διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίει, τούτου ἕνεκα, ἵνα ποιμαίνεται καλῶς τὸ ποίμνιον τῶν λογικῶν προβάτων, ἀπαιτεῖται νὰ διδάσκηται συνεχῶς καὶ κατὰ πᾶσαν περίοδον τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀφανίζων καὶ καταργῶν τὸν διάβολον καὶ ἀπαλλάττων τὸν χριστιανὸν ἐκ τῶν ἐνύχων αὐτοῦ. Ἡ ἐκ τοῦ Θεοῦ

λόγου ωφέλεια είναι μεγίστη διότι διὰ τούτου μανθάνει ὁ χριστιανὸς τὰ τε πιστευτέα καὶ τὰ πρακτέα, ἐπομένως διαφωτισζόμενος τὸν νοῦν καὶ καταπραυνόμενος τὴν καρδίαν γίνεται ἐνάρετος χριστιανὸς καὶ ἀγαθὸς πολίτης. Ἡ ἡθικὴ μόρφωσις τοῦ χριστιανοῦ κάμνει τὸν ἀληθῆ ἐξευγενισμόν· οὐχὶ δὲ ἡ τοῦ αἵματος εὐγένεια. Ἀλλοίμονον εἰς τὴν κοινωσίαν ἐνθα δὲν κηρύττεται ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης καὶ δὲν σπείρεται ὁ σπόρος τῆς δικαιοσύνης πίστεως, τῆς δι' ἀγάπης ἐνεργουμένης. Ποιμένες καὶ ποιμαινόμενοι ὀφείλουσι νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τοῦ Θεοῦ λόγον τὴν διάδοσιν καὶ τὴν κατευδῶσιν. Οἱ Θεοὶ Πατέρες, ἀκολουθοῦντες τὴν εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν, διετράνωσαν τὰ ἱερὰ δόγματα καὶ οὕτω τῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας τὸ ὕδωρ γέγονε πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἐκ τοῦ ὁποῦ διηλαθῇ οἱ πίνοντες πηδῶσιν ἀφικνούμενοι εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καθὼς δὲ ἡ σοφία τῶν ἀνθρώπων κατεσκεύασε τὰς τέχνας, καὶ τὰς φυσικὰς, μαθηματικὰς, ἡθικὰς καὶ πολιτικὰς ἐπιστήμας, ἐχούσας ἰδιογενεῖς ἀποδείξεις καὶ ἐπιχειρήματα, οὕτω καὶ ἡ ἀγία ἡμῶν θρησκεία προσεκτίσαστο τῇ τοῦ Θεοῦ ἀντιλήψει καὶ ἀρωγῇ ἰδιαζούσας ἀποδείξεις, τουτέστι τὰς τοῦ πνεύματος ἡ τῶν ἐφελκούντων θαυμάτων καὶ σημείων, καὶ τὰς τῆς δυνάμεως ἡ τῆς βοηθοῦσης Θείας χάριτος. «Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως» (Α. Κορ. Β'. 4). Θεολογεῖ φιλοσοφῶν ὁ οὐρανομήστης Παῦλος. Τοῦτο δὲ ἠδόκησεν ὁ Θεὸς ἵνα μὴ νομισθῇ ἡ πίστις ἐφεύρημα ἀνθρωπίνης διανοίας, ἀλλὰ κολοσσαῖον ἔργον τοῦ οὐρανοῦ. Ἵνα ἡ πίστις ἡμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ» (Αὐτόθι. 5.)

Ὡς μεταβῶμεν ἵνα ἴδωμεν ἐφαρμοζόμενα εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Θεόφιλον τὰ περὶ μαρτυρίου ῥηθέντα. Εἰρκτὴ, δεσμὰ, βασανιστήρια, δαρμοὶ σκληροὶ καὶ μαστιγώσεις ἀπάνθρωποι, ἀπειλὰ καὶ ὑποσχέσεις τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ, οὐδόλως ἴσχυσαν νὰ ἀποσπάσωσι τὸν Θεὸν Θεόφιλον ἐκ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Ὅποιους λαμπροὺς ἀγῶνας καὶ φωτεινὰ

τρόποι δὲν κατώρθωσεν ὁ Θεόφιλος κατὰ τῶν ἀσπόνδων καὶ Θεομάχων ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ! Ὁ φαεινὸς οὗτος ἀστὴρ τοῦ νοητοῦ τῆς ἐκκλησίας στερεώματος ὁποῖαν λάμψιν εἰς τοὺς χριστιανοὺς δὲν περιήστραψεν! Ὅποια κατασχύνῃ εἰς τοὺς μανιώδεις καὶ ἀντιχρίστους Ἀγαρηνοὺς! Ὅποιον κλέος εἰς τὴν ἀμώμητον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θρησκείαν! Ὅνοματι καὶ πράγματι φίλος Θεοῦ ἐχρημάτισεν ὅντως ὁ Θεόφρων Θεόφιλος· οὗτος δὲν ἐπορεύθη εἰς τὴν βουλὴν τῶν ἀσεβῶν καὶ δὲν ἐστάθη ποτὲ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν, παρασάγγας ὅσους ἀπείχε τῶν τριβῶν τῆς ἡδυπαθείας καὶ ἀσελγείας. Ὁ καλλίνικος καὶ Θεοφίλης τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Θεόφιλος ἔχων εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας αὐτοῦ τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ Θεοῦ ἔρωτος καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὴν ὁποῖαν ἐγεννήθη, ἀνατραφεὶς ὑπὸ γονέων εὐσεβῶν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ζακύνθῳ, τῇ πατρίδι τοῦ Θαυματοουργοῦ ἀγίου ἡμῶν Διονυσίου καὶ προστάτου, τοῦ συμπολίτου ἑαυτοῦ εἰς δὲ τὰ οὐράνια σκηνώματα τῆς Τρισηλίου Θεότητος ὁμοσχίνου, γενναϊότατα ἡγωνίσθη κατὰ τῆς τῶν Ἀγαρηνῶν πλάνης καὶ κατεφρόνησε τὸ πρόσταγμα αὐτῶν, ὡς ἄλλοτε οἱ ἑπτὰ Μακκαβαῖοι μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ διδασκάλου ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν θρησκείας ἀπεσκορράκισαν τὸ τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, ἀντιστάντες καὶ διὰ λόγου καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν. Ἀτρόμητος ὁ φίλος ὄντως Θεοῦ Θεόφιλος εἰς τὰς ἀκαταδαμάστους φλόγας τοῦ αἰθόμενου πυρὸς ἡσπάσθη τὸν ἐπιβληθέντα αὐτῷ ἐνδοξον θάνατον, δείξας ἀπερίγραπτον ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν, διακαεστάτου ζήλου ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως φαινόμενα, διήνυσεν εὐκλεῶς τὸ πολύμοχλον καὶ ἀκανθῶδες τῆς ἀθλήσεως στάδιον. Καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ὁ Θεόφιλος κατὰ τὸ μαρτύριον ἐφάμιλλος τοῦ Εὐσταθίου καὶ τοῦ Ἀθηνογένους, τοῦ τὴν βασανιστικὴν πυρὰν θαρράλῳ πατοῦντος καὶ ψάλλοντος τὸ φῶς ἱλαρὸν ἀγίας δόξης, ὁμοταγῆς τοῦ Εὐτυχianoῦ, τοῦ Λεωνίδου, τοῦ Μελανίππου, τοῦ Ζήνωνος, τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀστεριῶνος, τοῦ Ἀρτεμιδώρου, τοῦ Ὁκεανοῦ, τοῦ Πηλέως καὶ Νεῖλου, τῆς Ἀγαθοκλείας καὶ τῶν δισμυρίων ἐν Νικομηδείᾳ καὶ παμπούλων ἄλλων ἁγίων μαρτύρων πυρὶ τελειωθέντων. Ὁ παμμα-

κρίσιμος Θεόφιλος εορτάζεται σήμερον τῇ καὶ τοῦ Ἰουλίου ὑπὸ τῆς ἁγίας ἡμῶν ἐκκλησίας, καθὼς στερρὸς ἀδάμας αὐτῆς καὶ τροπαιοφόρος ἀγωνιστὴς κατὰ τῶν χριστομάχων καὶ βαρβάρων Ἀγαρηνῶν. Ἐβραβεύθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης Τριάδος τῷ στέφει τῆς ἀφθαρσίας ἐν οὐρανῷ, ἐν δὲ τῇ γῇ διὰ θείων θαυμάτων καὶ ἱαμάτων ψυχῆς τε καὶ σώματος. Τὸ ἱστορικὸν τοῦ βίου τοῦ θείου μάρτυρος Θεοφίλου ἔχει οὕτω. Καταλιπὼν τὴν καλλίγονον Ζάκυνθον τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν, εὐσεβὴς, αἰδήμων καὶ σώφρων, ὡς τὸ τῆς ὀρθοδοξίας γάλα θηλάσας, καὶ τὸ δέκατον ὄγδοον τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγων, συγκαταλέγει τῷ πληρώματι πλοίου τινὸς ἐλληνικοῦ διευθυνομένου εἰς τὴν χλασικὴν νῆσον Χίον, ἐξ ἧς καὶ ὁ πλοίαρχος εἶδεν αὐτὸν καὶ διένειξεν μετὰ τοῦ πλοιάρχου καὶ αὐτοῦ χώραν ἔλαβεν ὅθεν κατόπιν τῆς ἐνοχλήσεως παρήτησε τὸ πλοῖον αὐτοῦ, ὁπότε Ἀγαρηνὸς τις θαλασσινὸς ἐζήτησεν ἐπιμόνως, ἵνα παραλάβῃ τὸν Θεόφιλον ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ πλοίῳ. Ὁ Θεόφιλος οὐδόλως ἐνέδωκεν εἰς τὰς προτροπὰς καὶ παρακλήσεις τοῦ ἀλλοφύλου, μὴ θέλων νὰ συμπλεύσῃ μετὰ ἀσεβῶν δουλωσάντων τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα καὶ ποιούντων τοσαύτας ἀτιμώσεις εἰς τὸ ὁμόφυλον καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ τελευταίου Κωνσταντίνου. Ἡ ἀνδρική ἀποποίησης ἡρέθισε τοσοῦτον τὸν βάρβαρον ὥστε καὶ νὰ συκοφαντήσῃ αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ βδελυροῦ Καδὴ καὶ τῶν παρεστώτων Σεληνιατρῶν, ὡς ἐν τῇ κεφαλῇ φοροῦντα δῆθεν κάλυμμα κατὰ τὸ αὐτῶν ἔθιμον. Ὁ παράνομος ἐκεῖνος, ὡς εἶπετο, κριτὴς ἀξίαν τῆς ἑαυτοῦ καταγωγῆς ἀποφασίζει ἀποφασιν, ἥτοι ἄλογον καὶ ἄδικον, νὰ τουρκίσῃ ὁ Θεόφιλος· πλὴν οὗτος ἀφοβὸς εἰς τὰς τῶν σφαδαζόντων Ἀγαρηνῶν ἀπειλὰς ἔμενε σταθερὸς εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ τοσοῦτον ἀκλόνητος εἰς τὴν ταύτης ὁμολογίαν, ὥστε μετὰ παρρησίας καὶ ἐμφάσεως ἔλεγε πρὸς τοὺς τοῦ Μωάμεθ πιστοὺς, ἐγὼ δὲν ἄρνούμαι ποτέ τὸν Θεόν μου τὸν Ἰησοῦν μου Χριστόν, τοῦτον πιστεύω θερμῇ τῇ πίστει καὶ ἀδυστάκτως καὶ τοῦτον κηρύττω πάντοτε καὶ ἀπανταχοῦ. Παρωξύνθησαν οἱ μουσαροὶ καὶ δέσαντες χερσὶ τε καὶ ποσὶν ἤ-

δυνήθησαν νὰ περιτέμωσι τὸν Θεόφιλον διὰ τῆς βίας. Προσητοιμάζοντο μάλιστα νὰ σταλῶσιν αὐτὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς μόσχον αἰτευτὸν, δῶρον τῷ βασιλεῖ αὐτῶν καθὼς εὐειδέστατον καὶ ἐξόχου ωραιότητος νέον. Ὁ στερρὸς εἰς τὴν ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ πίστιν Θεόφιλος ἐδέετο τοῦ Ὑψίστου θερμότερα ἵνα ἐλευθερώσῃ αὐτὸν ἐκ τῶν παλαμναίων χειρῶν τῶν βαρβάρων καὶ δείξῃ αὐτῷ ὁδὸν φυγῆς. Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τῶνόντι τῆς φωνῆς τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ δούλου Θεοφίλου· ἐπειδὴ καθ' ἣν ἐσπέραν οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐξῆλθον τῆς οἰκίας ἵνα πορευθῶσιν εἰς τὸ Τζαμεῖον, ὁ Θεόφιλος ἐδραπέτευσεν ὀπλισμένος τῷ σημείῳ τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Ἐπανακάμψαντες δὲ καὶ οὐχ εὐρόντες ἐζήτουν αὐτὸν εἰς τὰς οἰκίας τῶν αὐτοχθόνων χριστιανῶν, ἀλλ' εἰς μάτην ἀπέβησαν αἱ ἐρευναι, διότι ὁ Κύριος εἶχεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ἑαυτοῦ πτερύγων. Νῆστις τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ὁ μάρτυς καὶ μετὰ τοσαύτας κακουχίας, μαστιγώσεις καὶ καταπίσεις μετέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πρώην αὐτοῦ πλοιάρχου, ὅστις περιποιηθεὶς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως αὐτόν. Διὰ τὸν φόβον, ἐπὶ ποδὸς φαγών τι, κατέφυγεν ὁ Θεόφιλος λαθραίως εἰς τινα ὀρθόδοξον ναόν, ἄχρις οὗ δραξάμενος τῆς εὐκαιρίας ἀνεχώρησεν εἰς Σάμον, ἐξ ἧς ὑποστρέψας εἰς Χίον καὶ συμβιβασθεὶς μετὰ τοῦ χριστιανοῦ πλοιάρχου προπαρεσκευάζετο νὰ ἐκπλεύσῃ. Ὅμως ἐγνώρισαν αὐτὸν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ ἀρπάσαντες ἐπαρουσίασαν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸ κριτήριον τῆς μαχαίρας καὶ τῆς ἀνομίας, μαρτυροῦντες καὶ υποστηρίζοντες ψευδῶς ὅτι ἤσπασθη τὸν Μωαμεθανισμόν ὁ Θεόφιλος· οὗτος δὲ γεγωνίᾳ τῇ φωνῇ ἐκήρυττεν ὅτι εἶναι χριστιανὸς θέλων καὶ νὰ ἀποθάνῃ χριστιανός. Ὁ ἀσεβέστατος καὶ οὐδόλως ἑαυτὸν αἰδούμενος δικαστὴς δεχθεὶς τὴν ψευδομαρτυρίαν τῶν ἑαυτοῦ ὁμοπίστων ἐβίαζε τὸν Θεόφιλον νὰ ἐγκολπωθῇ τὴν Μωαμεθανικὴν θρησκείαν· ἀλλ' ὁ ἥρως ἡμῶν ἀντέλεγε σφοδρῶς καὶ ἀποταθείς εἰς αὐτὸν ἐξεφώνει τοὺς τοὺς λόγους· ἐγὼ δὲν προδίδω τὴν ἁγίαν ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ Ἰησοῦ μου Χριστοῦ, δὲν γίνομαι ἐξωμότης, δὲν παραιτῶ τὸ φῶς ἵνα ἔλθω εἰς τὸ σκότος. Μὴ γένοιτο νὰ πρᾶξω ποτέ τοῦτο! Ἰδόντες οἱ Ἀγαρηνοὶ τὴν σταθερότητα

τοῦ Θεοφίλου εἰς τὴν αὐτοῦ πατροπαράδοτον πίστιν ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν καύσωσι ζῶντα. Ὅμως ὁ Θεοφίλος παντάπασιν δὲν ἐδειλίαζεν εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν· ὅθεν ἐμπλεως πίστεως ἔτρεχεν ἀπέναντι τοῦ φοβικοῦ ἐκείνου θανάτου, εἰς οὐδὲν λογισθεὶς τὰς παφλαζούσας φλόγας τῆς ἀναφθείσης πυρᾶς, πέριξ τοῦ ἐν Χίῳ εὐαγοῦς ναοῦ τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, εἰς τῆς ὁποίας τὴν τροφήν καὶ αὐξήσιν, προσταγῇ τῶν βαρβάρων φονέων αὐτοῦ, ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων τὰ ξύλα ὁ παναοίδιμος μάρτυς. Ὅτε τῆς πυρᾶς αἱ φλόγες ἤρχισαν κυματίζουσαι καὶ διαδιδόμεναι, ἐρρίφθη ὁ Θεοφίλος, ὅστις ἐπὶ τὰ πρόσω εἰσεπήδησε χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, ὕμνει δὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἀνέμελπεν, ὥς οἱ τρεῖς παῖδες εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός, ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. Προσευχηθεὶς λοιπὸν ὁ Θεοφίλος καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, τούτου τοῦ παλλαδίου τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἀηπότητου ὅπλου τῆς ὀρθοδοξίας, ἐδέχθη τὸν πικρότατον καὶ ἀλγεινότερον ἐκείνον θάνατον καὶ παρέδωκε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν, τὴν πλήρη ὀρθοδοξίας καὶ πατριωτικοῦ ἐλληνισμοῦ εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος, κομισάμενος τῆς ἀφθαρσίας τὸ στέφος. Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύματος ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅπερ ἦτο ναὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατοικούμενος, ἐξήρχετο εὐωδία πνευματικὴ γεμίσασα τὴν ἀτμοσφαῖραν μύρων, καὶ ἔνεκα τούτου οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐρρίψαν ἐντὸς τῆς φλογὸς χοῖρον ὅστις καὶ ἔφυγε. Κατησχύνθησαν λοιπὸν καὶ ὡς πρὸς τοῦτο. Ἡ θεία εὐωδία τῶν μαρτυρικῶν σαρκῶν καὶ αἱμάτων τοῦ Θεοφίλου ἐπλημμύρει τὸν τόπον ἐκεῖνον, εὐωδία στηρίζουσα τοὺς παρερχομένους ὀρθοδόξους. Ἡ τέφρα καὶ τὰ μὴ φλεχθέντα ἐκ τῶν ὀστέων τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοφίλου, ἐξαγορασθέντα ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, σῶζονται, παρέχοντα θαυματουργήματα καὶ χέοντα χάριτας καὶ ἱάσιν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν, μέρος μὲν ἐν τῷ ναῷ τοῦ μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου, ἐνθα τελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἡμετέρου μάρτυρος, μέρος δὲ ἐν τῷ ναῷ τοῦ τιμίου Προδρόμου ἐν Ἀττικῇ, καὶ μέρος ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ.

Ἡ Χίος περιώνυμος ἐπὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ ἐπὶ τοῦ χρι-

στιανισμοῦ, περίβλεπτος διὰ τὴν γέννησιν πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν καὶ βαθυπλούτων ἐμπορίων τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καὶ διὰ παλλὰς ἐνδόξους ἀναμνήσεις, τὰ μέγιστα σέβεται καὶ εὐλαβεῖται καὶ δημοτελῶς πανηγυρίζει τὸν ἅγιον μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Θεοφίλου, λαβόντα τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον κατὰ τὸ 1635 ἀπὸ Χριστοῦ Σωτῆρος. Τελεῖται δὲ ἡ μνήμη αὐτοῦ, καθὰ προεῖρηται, τῇ 24 Ἰουλίου εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ εἰς τιμὴν τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος, οὗ ταῖς πρεσβείαις ἐλεῆσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς καὶ ἀπαλλάξαι πάσης συμφορᾶς καὶ παντὸς καχοῦ, θλίψεως καὶ κινδύνου! Ὁ σοφὸς καὶ θεολογικώτατος Γεώργιος ὁ Κορέσιος, κλέος τῆς Χίου καὶ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, πρόμαχος δὲ τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, συνέταξε, σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας ἕνεκα, τὴν ἤδη πρῶτον ἐκτυπούμενην ἀκολουθίαν, πλέξας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐλληνικὴν τῷ νευρώδει καὶ γλαφυρῷ αὐτοῦ καλᾶμφι καὶ τὸ ἐγκώμιον ἐν ταύτῃ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοφίλου.

Ὡδὴ ζ'. ὁ εἰρμός.

Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας καταπτήσαντες.

Ιλασκομένους τὸ θεῖον τοὺς δικαίους μεσίτας αἰεὶ κεκτήμεθα· ὡς Παῦλος πρὸς Ῥωμαίους ἐχρήσατο μεσίταις, καὶ Ἰωβ δ' ἐμεσίτευσεν· καὶ κεντυρίων αὐτὸς πιστὸς Θεοῦ ἐκλήθη.

Λυτρωθῆναι πταισμάτων ἰκετεύειν δὲ κτίστην, λαὸς πρὸς δίκαιον τὸν Σαμουὴλ ἐβόα, ὑπὲρ αὐτῶν πρεσβεῦσαι.

Μωϋσῆς δὲ ὁ μέγας, τὸν Θεὸν ἱκετεύων τριῶν ἐμέμνητο. Θεὸς ὁ ὑπερασπίζει ὑπὲρ Δαβὶδ ἀνθρώπων· ἔτι δὲ καὶ οἱ ἄγγελοι, ἐν τῇ πρεσβείᾳ, ἡμῶν μέμνηνται εἰς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Σοφίας ἐμπλησον πάντας καὶ δυνάμειος θείας ἢ ἐνυπόστατος σοφία τοῦ ὑψίστου, διὰ τῆς Θεοτόκου, τοὺς ἐν πίστει σοι ψάλλοντας, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ὡδὴ ἡ. ὁ εἰρμός. Ἑπταπλασίως.

Σέλᾳτι θεῖῳ ὃ ἴσᾳσι τὰς δεήσεις οἱ ἅγιοι, τῆς τρισσοφεγγυῆς μονάδος, φαιδρυνόμενοι, πολλῶν δὲ λαμπρότερον τῶν ὀφθαλμῶν τὰ χρώματα, σὺγκαῖς τοῦ ἡλίου, θεωρούντων τὰ πρόσω, ὃν τρόπον οἱ προφῆται προεώραν τὰ πόρρω, μάλιστα ὃ ἐπιδύοντα ἐλλάμψει τῆς Τριάδος.

Νοῦν δ' Ἰωάννης, ἔφησε, τῶν ἐθνῶν, ὡς ποιμάνωρ ἐν ἀποκαλύψει Θεουργῷ ἐπίστασθαι, καλῶς ἐπιστάμενος τὰ ψυχικὰ νοήματα, καὶ τοῖς προσετώσι τῶν προβάτων ὑπάρχειν ὅπως κατευ-

θυνθῶσι τοῦ ποιμνίου αἱ πράξεις, πρὸς θεῖαν σωτηρίαν, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Υπὲρ ἡμῶν πρεσβεύοντες τοῦ Θεοῦ δὲ οἱ ἄγγελοι, καὶ τὰς ἡμετέρας ἐπομένως ἴσασιν ἐννοίας ὡς πλούσιοι, καὶ τοῦ Θεοῦ θεόμενοι, τὰ τῆς γῆς εἰδότες, ὃ καὶ Πέτρος ἐδίδου, ἐπιστολῇ δευτέρᾳ, φάσκων μνείαν παιεῖσθαι τῶν οἷς περ ἐπιστέλλει μετὰ δυσμᾶς τοῦ βίου.

Ναὶ καὶ τρεῖς παῖδες μέσον σε, Ἀβραάμ ἐπετίθεντο, καλῶς ἐγνωκότες τὰ τῶν ἁκρῶν γίνεσθαι μεσίταις νοοῦμενα· ὅθεν εἰκόνας στέργομεν μιᾷ προσκυνήσει, τὰς εἰκόνας τιμῶντες, πρωτότυπά τε ἔτι ἄλλως πάντων καὶ ἄλλως· ποιεῖ γὰρ πάντως σχέσις ἐνὶ διττᾷ τιμᾶσθαι.

Τριαδικόν.

Τρισοφαῖ Θεότητα, ἐνιαίαν ἐκλάμπουσιν αἴγλην ἐκ μιᾶς τρισυποστάτου φύσεως, γεννήτορα ἀναρχον, ὁμοφυᾶ τε λόγον πατρός, καὶ συμβασιλευόν ὁμοούσιον πνεῦμα, οἱ παῖδες εὐλογεῖτε, ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

φοίνιζ τὰς νοεροὺς ἀντίστροφον· διόπερ, καὶ τῇ πυρὶ ἐφλέχθη, ἔρωτι θεῷ πυρσευόμενος.

Θεοτοκίον.

Ωράθης, ὦ παρθένε μήτηρ Θεοῦ, ὑπὲρ φύσιν τεκοῦσα ἐν σώματι τὸν ἀγαθὸν λόγον ἐκ καρδίας τῆς ἑαυτοῦ, ὃν ὁ πατὴρ ἡρεῦξάτο, πάντων ἐπέκεινα νοοῦμεν, εἰ καὶ τὸ σῶμα περιβέβληται.

Ἐξαποστειλάριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Σὺν μάρτυρι εἰσέλθωμεν τοῖς ἐρυθροῖς ἐνδύμασιν, ἐν τοῖς λαμπροῖς ἀνακτόροις· ὡσπερτινος βασιλέως, δηλοῖ δὲ τὸ ἐρύθημα πάθημα καὶ διαύγεια, ἣ λάμπουσιν οἱ δίκαιοι ἐν πανολύτοις θαλάμοις τῆς ὑπερφώτου Τριάδος.

Θεοτοκίον Ὅμοιον.

Προφῆται προεκήρυξαν, Ἀπόστολοι ἐδίδαξαν καὶ μάρτυρες θεοφρόνως τὸν σὸν υἱόν, Θεοτόκε, τρανώς καθωμολόγησαν θεὸν τῶν ὅλων, πάναγνε μετ' ὧν σε μεγαλύνομεν, οἱ διὰ σοῦ λυτρωθέντες τῆς παλαιᾶς καταδίκης.

Ἦδη Ὁ. Ἐξέστη ἐπὶ τοῦτο ὁ Οὐρανός.

Ρητὸν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῖς Ἱεροῖς τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐγγράφεσθαι, Χειρὰμ καὶ Βεσελεήλ τε δύο γραφεῖς γλύφειν Θεῷ ἐτάχθησαν. Γραπτὸς χαρακτῆρας ἐν τοῖς ναοῖς· ὡς χερουδιμ καὶ βοες, καὶ λέοντες καὶ ὄφεις, ἐν τοῖς αὐτοῖς πάντως ἐγράφοντο.

Οὐκ ἔξεστι τοὺς δαίμονας ἁμαρτίαν ἐκτικῆν καὶ πολὺπλοκὸν ἔχοντας, τοῦ οὐρανοῦ ἀπολαύσειν ὅλως ποτέ· οὐ γραφικὸν τὸ κήρυγμα, λῆρος δὲ καὶ οὗτος τῶν ἀσεβῶν· αἰρέσεων τοιούτων, ρῦσαι, Θεὸς τῶν ὅλων τοὺς προσκυνοῦντας σὴν θεότητα.

Φῶς θεῖον τοὺς δικαίους διὰ παντὸς κατανυγάζει, τοῦθ' ὅπερ ἀπόλαυσις ἡ νοερά, θεία πανδαισία χριστιανῶν· οὐσία γὰρ κατάλληλος, τῇ αὐτῇ ὄντως καὶ ἡ τροφή, ἥς βρωσίς τε καὶ πόσις αὐξήσεως αἰτία, φθορὰν φερούσης ἀπελήλγεται.

Εξέστη ἅπαν πλῆθος ἐφ' ἱερῇ Θεοφίλῳ τὸ φρόνημα ἔχοντι ὄντως ὁρθόν· νέῳ γηραλέον καὶ σταθερόν, ὄντως νέον ὡς ἀληκτον ἦν ἀνθρώπου, ὡς

Εἰς τοὺς αἶνους ἱστώμεν στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια γ'. δευτεροῦντες τὸ α'. ἤχος πλ. δ'.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ανθος ἐφάνης ἀμάραντον, ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ Χριστοῦ, εὐωδίας ἀνάπλεως, πίστεως καὶ πράξεως, ὡς μελίττας δὲ εἴλκυσας τοὺς φιλεόρτους ἐσθίειν σήμερον· τοιοῦτου ἄνθους μέλι οὐράνιον καὶ θεῖον τίκοντος, δεῖξον οὖν, Θεόφιλε πάντας αὐτοὺς, ὧντως ἐστιάτορας τῆς τούτου βρώσεως

Ὅμοιον.

Σῶφρων ἐγένου, θειότατε, τῶν τοῦ Θεοῦ ἀγαθῶν, θεατῆς καθιστάμενος, ἀκακεῖνα ἐλόμενος, καὶ τὰς κτηνώδεις ἀποτρεπόμενος ἐφέσεις ὅλως καὶ χαρασσόμενος πρὸς τὸν ὑπέρτατον χαρακτῆρα αὐτοῦ, τὸν τοῦ Θεοῦ, τῷ τῇ Θεῷ χάριτι πάντως ὁμοίωσαι.

Ὅμοιον.

Αγρὸν Θεοῦ σὲ γινώσκωμεν, ἐν ᾧ τὰ ῥόδα ἀνθεῖ, τῆς ψυχῆς τὰ ἀνώτερα, θεία γυνῶσις πράξις τε, καὶ κακῶν ἀπολύτρωσις, καὶ ἀγιότης οἷς περιήνθησεν, ὑπὲρ τοὺς κήπους τοὺς διαπρέποντας

κόσμου τερπνότητι, καταλλήλῳ ῥεύματι, ἧ καὶ σκιᾷ, ὅθεν νῦν συλλέξαντες τοῦτο εἰσήμεν.

Δόξα ἤχος Πλ. δ'.

Τὸν ζηλωτὴν τοῦ ἀθλητοῦ μεγάλου Γεωργίου, οὐπερ ἐν οἴκῳ αὐτὸς σήμερον ἐορτάζεται, ἅπας λαὸς εὐφημεῖτωσαν· τοῖς γὰρ χρηστοῖς πρέπει ὁ ἀοίδιμος ἔπαινος, τοὺς ἀθανάτους καρπὸς ἐκβλαστήσασιν, ὅπως δι' αὐτῶν ἡ τριττὴ στήλη τῆς χριστωνύμου πολιτείας ζηλωτὴ τοῖς πολίταις γένηται, τὸ ἀγαθὸν καὶ συμφέρον καὶ δίκαιον, καὶ μένη πόλις ὡχυρὰ τῇ ἁγῇ Ἰερουσαλὴμ. ἐφ' αὐτῇ καὶ δοξασθῇ ὁ Θεός, διὰ θνητοῦ ἀθανάτου βουλήν τῇ φύσει συνεξάλλασσαντος, οὗ ταῖς προσβείαις ἐλεῆσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Δέσποινα πρόσδεξαι τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν λειτουργίαν, τυπικὰ καὶ ἐκ τοῦ κανόνος ὡδὴ γ'. καὶ ε'.

Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ζήτηι εἰς μάρτυρα, κοινωνικὸν εἰς μνημόσυνον.

ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ.

ΖΑΚΥΝΘΟΥ.

Νικόλαος Μητροπολίτης Ζακύνθου	Σώμ.	2
Ίάκωβος Ίερομόναχος Βερτζάγιας	»	2
Παρθένιος Ίερομόναχος Κόμης	»	2
Σπυρίδων Ίερεὺς Κοντονής	»	1
Ἀντώνιος Χαριάτης Ἀρχιδιάκονος	»	1
Δρ. Π. Κωνσταντῆς	»	1
Νικόλαος Γ. Λεφτάκης	»	1
Διονύσιος Ἀλ. Γρυπάρης.	»	1
		Σ. 14

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

Παπᾶ Ἀνθίμος Μαζαράκης Πρόεδρος Ἀρχιμανδρίτης	Σώμ.	1
Παπᾶ Εὐστάθιος Βουλιμᾶς	»	2
Παναγῆς Ίερεὺς ὁ Βλάχος	»	1
Παπᾶ Εὐάγγελος Ποταμιάνος	»	1
Παπᾶ Χαράλαμπος Βουτσιανῆς	»	1
Κοσμάς Ίερεὺς Μουρελάτος	»	1
Παρθένιος Ίεροδιάκονος Τυπάλδος Πρετεντέρης.	»	1
Θεόδωρος Ἀναγνώστης Κοντορίχας.	»	1
Διονύσιος Ἀλεξάνδρατος π. Σπυρίδωνος.	»	1
Νικόλαος Τ. Φορέστης	»	1
Σπυρίδων Πολυκαλῆς π. Νικολάου.	»	1
Κωνσταντῖνος Τυπάλδος Χαριτάτος	»	1
Γεράσιμος Μιχαλίτης π. Παναγῆ.	»	1
		Σ. 14

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν Προμετωπίῳ γράφει θεολογικωτάτου, ἐν σελ. 29 στίχῳ 6 ἀναγίνωσκε ὁ ἁγιασμός τῶν μαρτύρων, ἐν στίχῳ 7 γράφει καὶ ἡ, ἐν στίχῳ 35 στίξον ὁ σταυρὸς, ὁ βραστὸς μόλυβδος, ἐν σελίδι 31 στίχῳ 30 πρόσθεις Αὕτη θεμελιούται εἰς τὴν τῆς ἀληθείας μαρτυρίαν, ἐχούσης στύλον καὶ ἐδραίωμα τὴν ἐκκλησίαν.

Ὅσα ἄλλα τυπογραφικὰ ἁμαρτήματα διέφυγον τὴν ὄρασιν ἡμῶν ἀφίενται εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ εὐσεβοῦς ἀναγνώστου.

Εὕρίσκεται

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ,	παρὰ τῷ ἰδίῳ ἐκδότῃ.
» ΚΕΡΚΥΡΑ,	— τῷ Κυρίῳ Ἰω. Δ. Παπανικολάου.
» ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ,	— τῷ Κυρίῳ Ν. Ε. Μπούρμπαχ.
» ΙΘΑΚΗ,	— τοῖς Κυρίοις Ν. καὶ ἀδελφ. Βλισσαίου.
» ἸΑΓ. ΜΑΥΡΑ,	— τῷ Κυρίῳ Ἀνδρέᾳ Γολέμη.
» ΚΥΘΗΡΟΙΣ,	— τῷ Κυρίῳ Γεωργίῳ Λαστιώτῃ.
» ΠΑΞΟΙΣ,	— τῷ Κυρίῳ Νικολ. Ἀγγουράκη.
» ΑΘΗΝΑΙΣ,	— τῷ Ὑπογρ. καὶ Βιβλ. Κ. Κωνσταντ. Ἀντωνιάδῃ.
» ΝΑΥΠΑΛΩ	— τῷ Βιβλιοπώλῃ Κ. Σ. Σοφῇ.
» ΣΥΡΩ,	— τῷ Κυρίῳ Π. Γ. Μαίμῳ.
» ΚΑΛΑΜΑΙΣ,	— τῷ Κ. Ἀριστείδῃ Πανταζοπούλῳ.
» ΧΑΛΚΙΔΙ,	— τῷ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Μπέτσαντῳ.
» ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,	— τῷ Κυρίῳ Δ. Ι. Δημητράκοπούλῳ.
» ΣΜΥΡΝῃ,	— τῷ Κυρίῳ Ἰωσήφ Μάγγῃ.
» ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ,	— τοῖς Κυρίοις Κ. Στήλῳ καὶ Ι. Μεκίῳ.

Καὶ τιμᾶται πένες 10. ἡ Δραχ. 1, 20.

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Παρ' ἐμοὶ εὕρισκονται διάφορα βιβλία ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχόθι τυπωθέντα.